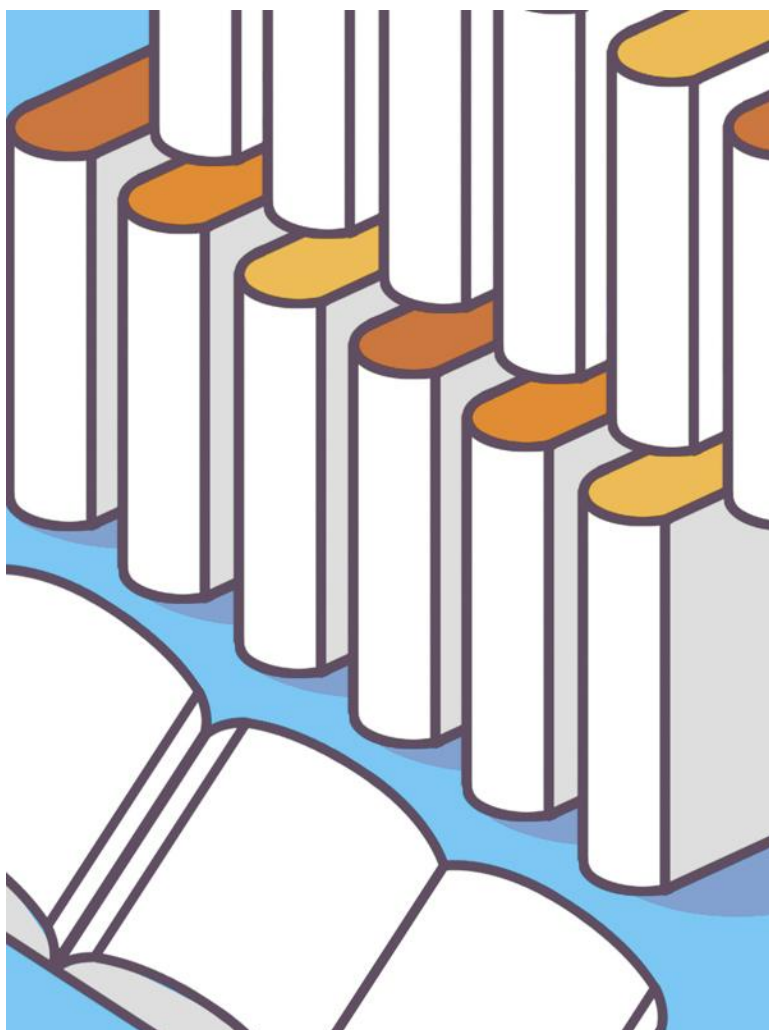

pismo jest kontynuacją kwartalnika Pomagamy sobie w pracy

BIBLIOTEKARZ OPOLSKI

Nr 4/2013 (LVII)

ISSN 2083-7321

W numerze m.in.:

Kordian Michalak

Jak się promować? Z doświadczeń
Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu

Bożena Budrewicz

O promocji w Bibliotece Głównej Politechniki
Opolskiej

Małgorzata Pindera

Blog Wypożyczalni WBP w Opolu

Jolanta Zakrawacz, Ewa Bury

Kultywowanie tradycji fascynacja czy
przeżytek?

Ewa Gaida, Bożena Ratajczak-Olszewska

Sprawozdanie z Konferencji Szkoleniowej
Dyrektorów Bibliotek Państwowych Wyższych
Szkół Zawodowych *Nowe wyzwania dla
bibliotekarzy: Aspekty integracji uczelnianych
systemów bibliotecznych*, PMWSZ w Opolu 3-5
września 2013 roku.

Ilustracja: Karolina Jędrzycka

**"Bibliotekarz Opolski" - internetowe pismo Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
im. Emanuela Smołki w Opolu**

Numer 4/2013 ukazał się w internecie 15 października 2013 roku

"Bibliotekarz Opolski" jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska

ISSN 2083-7321

Redakcja:

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu

Barbara Giedrońc
Agnieszka Hałubiec
Hanna Jamry
Violetta Łabędzka
Małgorzata Pindera
Piotr Polus

Biblioteka Uniwersytetu Opolskiego

Beata Śliwińska

Biblioteka Główna Politechniki Opolskiej

Bożena Budrewicz

Państwowa Medyczna Wyższa Szkoła Zawodowa w Opolu

Bożena Ratajczak-Olszewska

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Opolu

Dagmara Kawoń-Noga

Skład:

Łukasz Brudnik
Agnieszka Hałubiec

Adres redakcji:

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smołki w Opolu
45-081 Opole, ul. Piastowska 18-20
tel. (77) 453 64 75
e-mail: redakcja@bibliotekarzopolski.pl

www.bibliotekarzopolski.pl

Spis treści

Od Redakcji	4
-------------------	---

BIBLIOTEKA

<i>Kordian Michalak, Jak się promować? Z doświadczeń Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu</i>	5
<i>Bożena Budrewicz, O promocji w Bibliotece Głównej Politechniki Opolskiej</i>	11
<i>Małgorzata Pindera, Blog Wypożyczalni WBP w Opolu</i>	18
<i>Jolanta Zakrawacz, Ewa Bury, Kulturowanie tradycji - fascynacja czy przeżytek?</i>	23
<i>Gizela Sapok, Dobra współpraca kluczem do sukcesu</i>	26
<i>Katarzyna Ostrowska-Pałyga, III runda Programu Rozwoju Bibliotek na Opolszczyźnie</i>	28
<i>Mirostawa Grabowska, Jak Szkolne Multimedialne Centrum Dydaktyczno-Biblioteczne w Zespole Szkół w Dobrzenu Wielkim zostało bohaterem literackim?</i>	30

RELACJE

<i>Ewa Gaida, Bożena Ratajczak-Olszewska, Sprawozdanie z Konferencji Szkoleniowej Dyrektorów Bibliotek Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych Nowe wyzwania dla bibliotekarzy: Aspekty integracji uczelnianych systemów bibliotecznych, PMWSZ w Opolu 3-5 września 2013 roku.</i>	39
<i>Teresa Hruby, Książki na łańcuchach – z wizytą w Bibliotece łańcuchowej w Kościele Zamkowym w Oleśnicy</i> ...	45
<i>Krystyna Pychyńska, „Majówka z Biblioteką – kreatywnie w kluczoborskiej Bibliotece”</i>	47

KOMUNIKAT

<i>„E-booki na wynos” – nowy projekt WBP w Opolu</i>	49
--	----

KULTURA: LITERATURA • KSIĄŻKA • CZASOPISMIENICTWO

<i>Małgorzata Pindera, Audiobooki z bibliotecznej kolekcji - dla dzieci</i>	50
<i>Agnieszka Hałubiec, Na regale. Przegląd nowości wydawniczych</i>	53

LOKALNE PRAWO BIBLIOTECZNE	55
---	----

REGION

<i>Hanna Jamry, ABC gmin powiatu opolskiego. Historia i współczesność gminy Prószków Cz. 2: Górki, Jaśkowice, Ligota Prószkowska, Nowa Kuźnia</i>	56
<i>Hanna Jamry, Nowości o Śląsku Opolskim - propozycje do księgozbioru podręcznego</i>	60

VARIA

W bibliotecznym obiektywie. Spotkania – wernisaże – jubileusze (zdjęcia ze zbiorów WBP w Opolu)	62
--	----

Od Redakcji

Promocja różnie ma oblicza, również w bibliotece. Dzielimy się opolskimi doświadczeniami. W tym numerze prezentujemy artykuły, w których pokazujemy, jakie działania promocyjne podejmują opolskie biblioteki oraz z jakich narzędzi korzystają, aby osiągnąć wymarzony efekt – sukces czytelniczy.

Wiele działań determinują grupy docelowe. Inaczej formułuje się komunikat skierowany do młodzieży, inaczej do seniorów. Wybieramy inne kanały komunikacji. Coraz częściej angażowane są nowoczesne środki – przede wszystkim internet i jego narzędzia.

Obok nowoczesności stawiamy również tradycję i wypróbowane już sposoby przyciągania czytelników.

Ciesząc się, iż możemy po raz czwarty w tym roku oddać czytelnikom „Bibliotekarza Opolskiego”, zapraszamy do współpracy przy kolejnych wydaniach w 2014 roku.

Propozycje, artykuły, które mogą stanowić wsparcie w pracy bibliotekarza – zawsze będą mile widziane.

Redakcja Bibliotekarza Opolskiego

- BIBLIOTEKA -

Kordian Michalak

Dział Informacji, Bibliografii i Promocji

Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu

Jak się promować?

Z doświadczeń Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu

Jak promować bibliotekę w dzisiejszych czasach? Co zrobić, by praca bibliotekarzy została zauważona, a ich pomysły zyskały szansę realizacji?

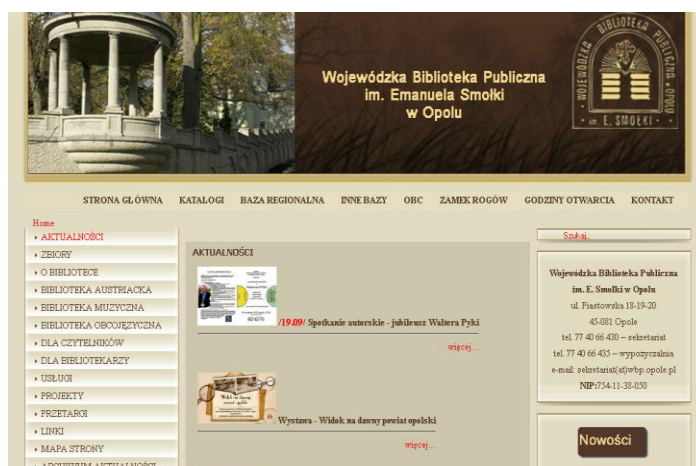
Najpierw odpowiedzmy sobie na pytanie – czemu służyć ma promocja? Najważniejszym celem promocji w bibliotece jest informacja i popularyzacja biblioteki, jej zbiorów i usług wśród użytkowników i środowiska lokalnego.

Ale Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu to nie tylko magazyny książek, czytelnie, to też salon wystawienniczy, wydawnictwo, miejsce spotkań autorskich, koncertów, prezentacji filmów, lekcji, konkursów itp. Konkurencyjność na tym polu jest duża – podobną ofertę mają inne placówki kulturalne na terenie Opola: muzea, filharmonia, teatry, galerie, inne biblioteki. Jakże zatem działania należy podjąć, by Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu była rozpoznawalna w środowisku?

Kiedy trzy lata temu przygotowywano „Strategię rozwoju Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu na lata 2011-2020” jedną ze słabszych stron naszej instytucji okazały się brak wyrazistego wizerunku biblioteki i zbyt słaba promocja. W opracowanym dokumencie wśród celów strategicznych rozwoju biblioteki jako pierwszy zapisano: Uzyskanie rozpoznawalnej pozycji biblioteki regionalnej. W 2012 roku zmiany organizacyjne w WBP w Opolu przyniosły istotne korzyści w promocji biblioteki. Przede wszystkim zadania promocyjne zostały przyporządkowane Działowi Informacyjno-Bibliograficznemu, który zmienił nazwę na Dział Informacji, Bibliografii i Promocji. To tu przygotowywane są długofalowe plany i harmonogramy działań promocyjnych, których efekty widoczne były już po roku pracy działu.

Na początku przystąpiliśmy do przygotowania warsztatu pracy; zweryfikowano kartoteki adresów pocztowych, adresów e-mailowych instytucji kultury, mediów, szkół, bibliotek i użytkowników indywidualnych, nawiązano stałe kontakty z przedstawicielami mediów, zadbano o wewnętrzny przepływ informacji.

Dział objął redakcję merytoryczną strony www biblioteki, stale ją aktualizując, wprowadzając nowe zakładki, tworząc miejsca, w których czytelnik może aktywnie uczestniczyć w podejmowaniu decyzji o zakupie nowości, rezerwacji książki itp. Zainicjowano również zmianę podstron; w miejscu statycznych informacji pojawiły się blogi prowadzone przez pracowników Biblioteki Muzycznej i Biblioteki Obcojęzycznej. Zdajemy sobie sprawę, że naszej stronie daleko do doskonałości i liczymy, że w niedługiej przyszłości uruchomimy unowocześnioną, **interaktywną stronę www**, na której łatwiej niż dotąd będzie można zapoznać się z ofertą biblioteki.

Strona www naszej biblioteki to nie jedyna oferta wirtualnej komunikacji z czytelnikami. Promocja obejmuje także portale społecznościowe (takie jak Facebook), blogi oraz kanał YouTube, gdzie można obejrzeć krótkie filmy z imprez i uroczystości organizowanych przez bibliotekę. Biblioteczną rekomendację „w sieci” prowadzą pracownicy Działu Udostępniania. W Internecie dostępna jest także elektroniczna wersja kalendarza imprez bibliotecznych, przygotowana przez Dział IBP we współpracy z innymi instytucjami kultury. Internetowa promocja obejmuje również zamieszczanie banerów (linków) do innych instytucji kultury na stronie WBP oraz banerów do samej biblioteki na stronach internetowych tychże instytucji.

Dział IBP opracowuje również comiesięczne plakaty i ulotki „Zapisz w kalendarzu”, kolportowane w siedzibach instytucji kultury, opolskich mediów oraz oddziałach biblioteki. Promocję zewnętrzną Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu uzupełnia tablica ledowa, umieszczona na fasadzie budynku, na której wyświetlane są bieżące informacje o działalności placówki.

Uporządkowano także wewnętrzną informację – w holu biblioteki zawieszono tablice korkowe, na których rekomenduje się Wojewódzka Biblioteka Publiczna oraz placówki kultury w Opolu. Dla wszystkich agend WBP przygotowywane są ulotki i zakładki informacyjne.

Bardzo ważnym elementem działalności Działu Bibliografii, Informacji i Promocji jest niewątpliwie kontakt z mediami oraz koordynacja tej współpracy. Wszelkie wydarzenia i działania biblioteczne promowane są przez wysyłanie informacji (oraz zaproszeń) do kilkudziesięciu redakcji radiowych, prasowych i telewizyjnych na Opolszczyźnie, a także portali internetowych. Dobrą tradycją stały się regularne nagrania kalendarium wydarzeń organizowanych przez WBP i ich emisja na antenie Radia Opole. Radio Opole ma także stały patronat medialny nad imprezami organizowanymi przez WBP (w zależności od potrzeb, biblioteka występuje o patronaty pozostałych mediów). Do tego dochodzą wywiady przeprowadzane przez dziennikarzy z pracownikami WBP.

Dział zajmuje się również redagowaniem comiesięcznej wkładki "Między książkami" w Nowej Trybunie Opolskiej. Z artykułów ukazujących się na łamach NTO czytelnicy mogli dowiedzieć się m.in., iż Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu jest instytucją, która nie ogranicza się wyłącznie do gromadzenia i udostępniania zbiorów, mogli zapoznać się ze szczegółami działalności biblioteki, dowiedzieć się, jakie wydarzenia miały miejsce w minionym miesiącu, a także, co wydarzy się w kolejnym miesiącu. Układ materiałów jest zazwyczaj podobny: każda wkładka zawiera artykuł wiodący (np. wywiad z którymś z dyrektorów lub kierowników działów), przypomnienie istotnego wydarzenia, zaproszenia na spotkanie z twórcą, wystawę i projekcję filmową, a także dokładne kalendarium wydarzeń na najbliższy miesiąc.

Biblioteczna promocja skierowana jest także do młodzieży szkolnej i akademickiej. Biblioteka regularnie zaprasza uczniów z opolskich gimnazjów i liceów do zwiedzania swojej siedziby. W atrakcyjny sposób pokazywane im są zbiory biblioteki oraz wszelkie „nowinki” biblioteczne jak korzystanie z audiobooków, czytników wypożyczeń e-booków, Opolskiej Biblioteki Cyfrowej. Promowaniu biblioteki wśród młodzieży akademickiej służy niewątpliwie akcja pod hasłem „Studencki Październik”. Studenci mogą skorzystać z 50-procentowego rabatu na wydanie lub przedłużenie karty bibliotecznej na cały rok, otrzymują bezpłatny kod do naukowej bazy I-BUK. Październik w bibliotece to także miesiąc abolicji dla osób przetrzymujących książki, a dla studentów posiadających karty biblioteczne przewidziana jest pomoc w doborze literatury, a także bezpłatne sporządzanie zestawów bibliograficznych do prac licencjackich i magisterskich.

Dobrą praktyką promocyjną jest udział w imprezach organizowanych przez inne podmioty, jak choćby w corocznej akcji Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich „Tydzień Bibliotek” czy organizowanej przez Urząd Miasta „Nocy Kultury”. Założeniem programu Tygodnia Bibliotek było zaproponowanie czytelnikom współtworzenia kreatywnej przestrzeni biblioteki. Była to wspólna zabawa sprzyjająca zmniejszeniu dystansu między pracownikami biblioteki

a czytelnikami. „Bibliotekarz też człowiek” – była to fotograficzna prezentacja pracowników WBP w Opolu, na którą odpowiedzią ze strony czytelników był udział w sesji fotograficznej „Bądź modny sfotografuj się z książką”. Wspólny portret czytelników WBP w Opolu powstawał w ciągu dwóch godzin w zaaranżowanych w wypożyczalni WBP przestrzeniach, które przenosiły czytelników do prywatnych wnętrz sprzed 50. lat lub do kąjaka bibliotecznego w stylu lat 60. Bliższemu poznaniu, połączonemu z przekazaniem informacji o WBP w Opolu służył happening zorganizowany na pl. Wolności przez Okręg Opolski SBP. Przy stoisku WBP można było uzyskać pełną informację na temat zbiorów i działań biblioteki, a oprócz tego tworzyć bibliokolaż pod hasłem „Moja biblioteka to...”, wziąć „Cytat na drogę”, wysłuchać piosenek w języku francuskim w wykonaniu dzieci, które brały udział w twórczym projekcie Tygodnia Języka Francuskiego i Krajów Frankofońskich (organizowanego przez Bibliotekę Obcojęzyczną w Opolu, oddział WBP).

Ciekawą metodą promocji była również organizacja Bibliotecznej Gry Miejskiej BOMA, w której uczestniczyła młodzież z Opolu, oraz Strzelec Opolskich i Zdieszowic. Natomiast w czasie „Nocy Kultury”, szeroko promowanej w opolskich mediach, Wojewódzka Biblioteka Publiczna zaprezentowała publiczności obraz C. K. Norwida „Jutrznia” ze zbiorów wrocławskiego Ossolineum.

Wśród działań promujących zbiory i działalność opolskiej księżnicy przede wszystkim wymienić należy wystawy. Nasza biblioteka jako miejsce realizacji ekspozycji nie buduje ograniczeń tematycznych ani formalnych, daje możliwość prezentacji zarówno zbiorów własnych, jak i upowszechnienia wybranych zjawisk kulturowych, wiedzy, regionów prezentowanych przez inne instytucje lub osoby prywatne. W ostatnich latach opolanie mieli możliwość oglądać m.in. następujące wystawy: „Z kresowego albumu”, „Gloria victis. Reminiscencje powstania styczniowego w grafice i literaturze”, „100 lat kalendarzy adwentowych”, „Poruszanie wyobraźni – ‘Pan Tadeusz’ w ilustracjach Michała Elwiro Andriolliego”, „Śpiewamy Tuwima”, „Historyczna stolica Węgier – Székesfehérvár”, „Silesia picta. Panoramy miast śląskich i mapy Śląska” i wiele innych. Niektóre wystawy promujące zbiory biblioteki i Opolszczyznę wędrują do naszych współpartnerów i prezentowane są w Ołomuńcu, Koblencji, Kładnie, Iwanofrankiwsku.

Oprócz szeroko pojętej działalności wystawienniczej ważnym elementem promocji czytelnictwa w WBP są organizowane spotkania z pisarzami, naukowcami, animatorami kultury. Na stałe w kalendarzu bibliotecznym wpisało się Forum Opolskich Środowisk Literackich, które gromadzi przedstawicieli grup i stowarzyszeń literackich, dziennikarzy, reporterów i czytelników, dyskutujących o opolskiej literaturze, ruchu wydawniczym, czasopiśmie i mediach.

Bogactwo cennych zbiorów bibliecznych inspiruje pomysły edytorskie. Większość publikacji Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej to bibliografie, katalogi zbiorów i informatory o bibliotece. Jednak obok tych typowo bibliecznych wydawnictw biblioteka wielką wagę przykładła do promocji opolskiego środowiska literackiego. W ciągu ostatnich lat WBP wydała poezje Jana Goczoła, Harry'ego Dudy, Tadeusza Soroczyńskiego, Karoliny Turkiewicz-Suchanowskiej, Waltera Pyki. Ukazała się powieść wspomnieniowa Henryki Wolnej Van Das „Powrotna podróż” oraz tejże autorki „Spotkania z Janką – opowieść o życiu i losach Janiny Lewandowskiej”, a w ostatnim czasie wspomnienia z 10-letniego pobytu w sowieckich łagrach opolanina Krzysztofa Wernera. Biblioteka dokumentuje również twórczość literacką opolskich pisarzy wydając kolejne tomy serii informacyjno-bibliograficznej „Wokół Opolskiej Literatury”. Szczególne miejsce w dorobku wydawniczym WBP mają reprinty rzadkich druków śląskich, które przybliżają i promują wiedzę o historii regionu. Największymi „hitami” były dwa przewodniki po Opolu: autorstwa Martina Kunczego 1928 roku (również w polskiej wersji językowej) oraz wydany przez Towarzystwo Przyjaciół Nauki i Sztuki w Opolu powojenny informator z 1948 roku.

Jednym z cenniejszych manuskryptów w zbiorach opolskiej biblioteki jest „Księga praw”. Spisano w niej statut księstw opolskiego i raciborskiego z 1562 roku. Z okazji 450 rocznicy tej najstarszej „konstytucji” na ziemiach polskich wydany został reprint z komentarzem historyków. Wszystkie inicjatywy wydawnicze podejmowane przez bibliotekę promowane są w formie spotkań z autorami i anonsami w mediach.

Warta odnotowanie jest także współpraca WBP w Opolu z bibliotekami z innych krajów (Węgry, Czechy, Ukraina, Słowacja, Rosja, Niemcy). Celem wzajemnych kontaktów jest wymiana doświadczeń w dziedzinie zagadnień biblioteczno-informacyjnych, popularyzacja zbiorów, organizacja seminariów i wystaw, wymiana publikacji oraz inicjatywy mające na celu promocję bibliotek oraz regionów, w których działają. Przyjacielskie i zarazem merytoryczne wzajemne wizyty to nie tylko dzielenie się pomysłami, wiedzą, umiejętnościami, nowymi technikami samych bibliotekarzy. Służą one również promowaniu kultury, historii, tradycji i walorów turystycznych współpracujących miast i regionów.

Promocji placówki sprzyjają prężnie działające oddziały WBP: Biblioteka Austriacka, Biblioteka Obcojęzyczna oraz Biblioteka Muzyczna, które oferują czytelnikom kursy językowe, przeglądy filmowe, koncerty, wykłady, festiwale i konkursy. Ciekawą propozycję ma niewątpliwie Zamek w Rogowie, przechowujący cenne zabytki piśmiennictwa. Jest to miejsce, gdzie można zachwycić się architekturą, krajobrazem czy starodrukami. Miejsce, gdzie można wypocząć, poznać, zrelaksować się, a także – przenocować.

Bożena Budrewicz
 Oddział Informacji Naukowej
 Biblioteka Główna PO

O promocji w Bibliotece Głównej Politechniki Opolskiej

Wiele rzeczy małych stało się wielkimi tylko dzięki odpowiedniej reklamie.

Mark Twain

Promocja jako jedno z narzędzi marketingu w skuteczny sposób może prowadzić do stworzenia wizerunku biblioteki postrzeganej jako instytucji potrzebnej, przyjaznej i nowoczesnej. Ta sfera działalności i to zarówno w ujęciu komercyjnym, jak i niekomercyjnym wymaga inwencji twórczej, kreatywności, talentu i polotu. Na promocję w różnych sektorach gospodarki wydawane są niemałe pieniądze, a na jej sukces pracują rzesze ekspertów. Biblioteka jako instytucja non profit pod tym względem ma ograniczone możliwości. Zatem jak skutecznie promować bibliotekę?

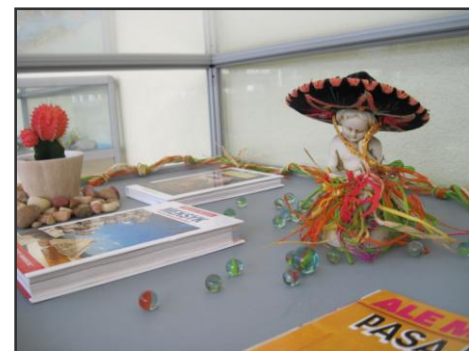
Biblioteka Główna Politechniki Opolskiej od początku swojego istnienia traktuje promocję jako ważny element swojej aktywności. Początkowo były to działania mające na celu promocję zbiorów poprzez wystawy oraz udział w uroczystościach Uczelni. Prowadzono działania mające tworzyć wizerunek instytucji otwartej na potrzeby Uczelni. Jednak „nowe czasy” wymusiły zmianę form komunikowania się. Biblioteka „chcąc pozostać w grze” musiała podjąć nowe wyzwania. Jednym z nich było wprowadzenie wielokierunkowych działań promocyjnych.

Działalność wystawiennicza

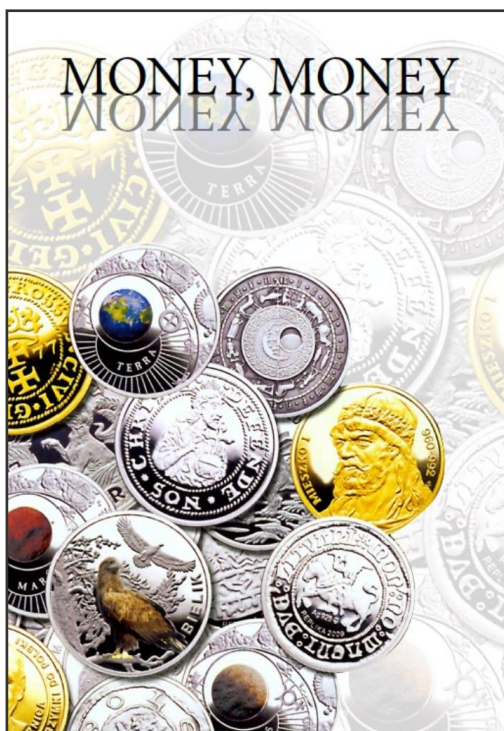
Działalność wystawiennicza to najstarsza, ale nadal skuteczna i ciekawa forma promocji w Bibliotece Politechniki Opolskiej. Początkowo wystawy dotyczyły głównie wydarzeń na Uczelni i miały charakter posterowy.

W późniejszych latach działalności biblioteki zakupione zostały gabloty, w których promowano nie tylko

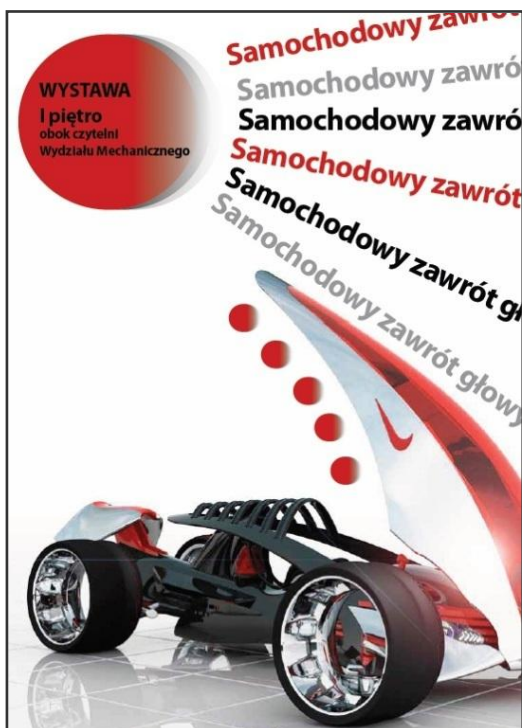
księgozbiór biblioteki, ale także dorobek naukowy pracowników. Z upływem lat zmieniał się sposób prezentowania księgozbioru. Wprowadzono wystawy stałe tj. „Nowości w zbiorach BG”, „Publikacje pracowników”, a od 2009 roku „Wakacje” oraz wystawy okresowe tematyczne mające na celu promowanie księgozbioru na dany temat.

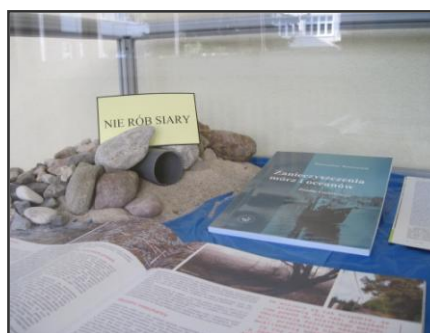
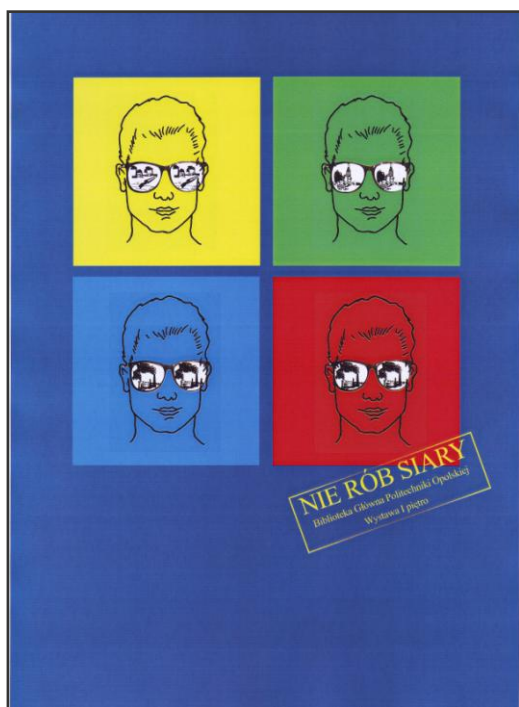
Wystawa Wakacje: plakat i aranżacja wystawy (fot. archiwalne)

Fot.2 Wystawa *Money, money*: plakat i aranżacja wystawy (fot. archiwalne)

Fot.3 Wystawa *Samochodowy zawrót głowy*: plakat i aranżacja wystawy (fot. archiwalne)

Fot.4 Wystawa *Nie rób siary*: plakat i aranżacja wystawy (fot. archiwalne)

Fot.5 Wystawa *Ziemia. Planeta żywciołów*: plakat i aranżacja wystawy (fot. archiwalne)

W 2009 roku w Bibliotece Głównej PO uruchomiono mini galerię „Galimatias”, w której organizowane są wystawy upamiętniające rocznice ważnych wydarzeń w tym m.in.: „Jan Paweł II w naszej pamięci”, „[2012 - Rok Alana Turinga](#)”, „[150 rocznica powstania firmy OPEL](#)”, „[Podług słońca i gwiazd](#)” - wystawa poświęcona wielkiemu żeglarzowi Wagnerowi. Prezentowane są również wystawy prac naszych użytkowników w ramach ogłaszanych

przez bibliotekę konkursów np.: „Dokąd zagnaty Cię wakacyjne wiatry”, „Zaprojektuj logo Biblioteki Politechniki Opolskiej” oraz prac słuchaczy Dziecięcej Politechniki Opolskiej tj: „Biblioteka i bibliotekarz w oczach dziecka” oraz „Zakładka przyjacielem książki”.

Galeria to także miejsce, w którym mogą prezentować swoje zainteresowania i pasje pracownicy Uczelni oraz inne zainteresowane osoby. Wymienić można takie wystawy jak: „Barwy i kształty” autorstwa pani Antoniny Solki, „Pamięć gór” autorstwa Barbary i Mateusza Buczmów, „[Books with no limits](#)” autorstwa pani Mileny Kalczyńskiej czy „Oblicza Indii” autorstwa państwa Głośnickich.

Wystawy są starannie udokumentowane w dwóch formach: e-katalogu na stronie domowej biblioteki w zakładce O nas - Promocja biblioteki oraz w tradycyjnej formie albumu.

Fot.6 Wystawa *Barwy i kształty* (fot. archiwalna)

Fot.7 Wystawa *Zakładka przyjacielem książki*

(fot. archiwalna)

Strona domowa biblioteki

Internet to nieocenione narzędzie promocji biblioteki. Mając własną stronę można przedstawić wachlarz usług, powiadomić o wydarzeniach w bibliotece, czy godzinach jej otwarcia.

Biblioteka bardzo szybko poznała siłę i możliwości Internetu i w 1998r. została uruchomiona pierwsza strona domowa biblioteki. Najpierw miała charakter wizytówki, jednak intensywność rozwoju Internetu sprawiła, że była kilkakrotnie modernizowana. Poprzez stronę www udostępniono katalog książek i czasopism, a potem usługę zamawiania książek. Biblioteka wykorzystując linki zewnętrzne, staje się prawdziwą skarbnicą wiedzy dla użytkownika.

Poprzez jedno okienko multiwyszukiwarki użytkownik w łatwy i skuteczny może dotrzeć do źródeł elektronicznych wewnętrznych i zewnętrznych Biblioteki Politechniki Opolskiej. Przy projektowaniu strony nie zapomniano także o e-szkoleniach, nowościach wydawniczych i propozycjach zakupu, gdzie użytkownik, wypełniając formularz, może złożyć zamówienie. Ostatnia modernizacja strony domowej biblioteki miała miejsce w lipcu tego roku. Wszystkie te zmiany miały na celu dostosowanie interfejsu do istniejących trendów i wymagań.

Fot.8 Aktualna strona domowa BGPO

Dziecięca Politechnika Opolska

Od 2008 roku Politechnika Opolska prowadzi zajęcia dla najmłodszych w ramach DPO Biblioteka aktywnie włączyła się w ten projekt. W każdej edycji organizowane są wycieczki do biblioteki. Ze względu na naukowy charakter biblioteki zaprezentowanie jej w interesujący sposób jest zawsze dużym wyzwaniem dla

oprowadzających. Aby zainteresować młodych ludzi książką, prezentuje się różne jej formy oraz rodzaje nośników informacji. W edycji 2011/2012 pracownicy biblioteki wygłosili wykład pt. "Z książką przez wieki". Ogłoszono również konkursy: „Bibliotekarz i biblioteka w oczach dziecka”, „Zaprojektuj logo Biblioteki Głównej Politechniki Opolskiej” oraz „Zakładka przyjacielem książki”. Konkursy te z roku na rok cieszą się coraz większą popularnością. Prace prezentowane są w galerii Galimatias, a najlepsze zostają nagrodzone.

Fot.9 Wizyta dzieci w bibliotece w ramach Dziecięcej Politechniki Opolskiej (fot. archiwalna)

Działania promocyjne na zewnątrz

Biblioteka aktywnie włącza się w działania promujące jej działalność poza murami Uczelni poprzez coroczny udział w Opolskim Salonie Maturzystów i Opolskim Festiwalu Nauki czy organizowanie spotkań autorskich połączone z promocją książki. W tym roku miały miejsce dwa takie spotkania: z panią Aleksandrą Ziółkowską-Boehm promującą książkę „Lepszy dzień nie przyszedł już” oraz z panem Mariuszem Bylińskim promującym książkę pt. „Czerwona woda”.

Pracownicy Oddziału Informacji Naukowej oprowadzają także wycieczki uczniów ze szkół podstawowych i średnich. W bibliotece gościliśmy również najmłodszych użytkowników z opolskich przedszkoli.

Fot.10 Wizyta przedszkolaków w bibliotece (fot. archiwalna)

Fot.11 Spotkanie autorskie z panem Mariuszem Bylińskim (fot. archiwalna)

Promocja osobista

Promocja osobista stanowi ważny, jeśli nie najważniejszy instrument promocji. Tak naprawdę od nas samych bibliotekarzy zależy jak postrzegana jest biblioteka. To my tak kształtujemy wizerunek biblioteki, aby nie była postrzegana tylko jako wypożyczalnia książek. Bibliotekarz komunikatywny, kompetentny i uprzejmy będzie najlepszą promocją dla biblioteki. Dlatego też bibliotekarze BG PO stale podnoszą swoje kwalifikacje: kończą studia podyplomowe z zakresu informacji naukowej i bibliotekoznawstwa, odbywają specjalistyczne praktyki zawodowe i szkolenia. Ponadto uczestniczą w konferencjach i seminariach oraz prowadzą działalność publikacyjną. Starają się kreować pozytywny wizerunek biblioteki nie tylko w środowisku akademickim, ale także poza nim.

Promocja jako jeden z elementów strategii marketingowej, jest istotną częścią w działalności biblioteki. Biblioteka stosująca dobrą strategię marketingową nie zostaje w tyle, ale nadąża za nowoczesnością, a tym samym wychodzi naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom czytelników. Ważne przy tym, aby podejmując różnego rodzaju akcje promocyjne dotrzeć poza krąg stałych użytkowników. Promocja to proces, który nigdy się nie skończy i wymaga ciągłych zmian i wyzwań. Bez właściwej promocji wytworzone produkty czy usługi, nawet te przełomowe na skalę światową mogą nigdy nie ujrzeć światła dziennego.

Bibliografia

1. Hak Katarzyna: Promocja we współczesnej bibliotece//Poradnik Bibliotekarza// nr 7-8, 2013, s. 4-11.
2. Biblioteka w środowisku współczesnej uczelni wyższej : księga jubileuszowa 45-lecia Biblioteki Głównej Politechniki Opolskiej 1966-2011 : opracowanie zbiorowe / pod red. Elżbiety Czerwińskiej i Anny Jańdziak. - Opole : Politechnika Opolska. Oficyna Wydawnicza, 2010.
3. Partnerzy bibliotek : model komunikacji z otoczeniem / pod red. Izabeli Jurczak i Elżbiety Okularczyk ; [aut. Sylwia Baranowska i in.] ; Wyższa Szkoła Humanistyczna Sosnowiec - Łódź : Firma Księgarska Wiesława Juszcza : Humanitas, Oficyna Wydawnicza, 2008.
4. Grabowska D.M.: Promowanie usług bibliotek naukowych Polskiej Akademii Nauk poprzez serwisy www. Przegląd form i postulaty. W: *Tradycja i nowoczesność w bibliotece naukowej XXI wieku* / red. Aneta Januszko-Szakiel. - Kraków : Krakowskie Towarzystwo Edukacyjne - Oficyna Wydawnicza AFM , 2012.
5. Przestrzeń informacyjna biblioteki akademickiej - tradycja i nowoczesność : praca zbiorowa / pod red. Beaty Antczak-Sabali, Małgorzaty Kowalskiej, Lucyny Tkaczyk ; [tł. Przemysław Krysiński]. - Toruń : [Wyższa Szkoła Bankowa](#), 2009.

Małgorzata Pindera

Dział Udostępniania Zbiorów WBP w Opolu

Blog Wypożyczalni WBP w Opolu

We współczesnej bibliotece podejmowanych jest wiele działań promocyjnych i informacyjnych. Wśród nich wyróżnić należy te, które promują instytucje w przestrzeni wirtualnej – przez Internet. Posiadanie strony internetowej biblioteki to już standard. Coraz częściej zakładane są także profile bibliotek na portalach społecznościowych takich jak Facebook, Tweeter, czy rodzima Nasza Klasa. Daje to możliwość łatwej i bezpłatnej promocji danej instytucji oraz szansę dotarcia do młodej generacji, która nie wyobraża sobie dnia bez „wejścia na fejsa”.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu od niedawna oprócz dwóch wymienionych wyżej form promocji (strona internetowa i profil na Facebook'u) prowadzi także blogi: Biblioteki Obcojęzycznej, Biblioteki Muzycznej oraz od niedawna – Wypożyczalni.

Kilka słów na temat najmłodszego bloga:

Blog Wypożyczalni powstał w marcu 2013 r. Ma on na celu przede wszystkim promocję czytelnictwa i literatury dostępnej w Wypożyczalni WBP w Opolu, a także informowanie o wydarzeniach i spotkaniach odbywających się w bibliotece. W przeciwieństwie do strony internetowej, na której polecamy głównie nowości wydawnicze, blog promuje różnego rodzaju literaturę.

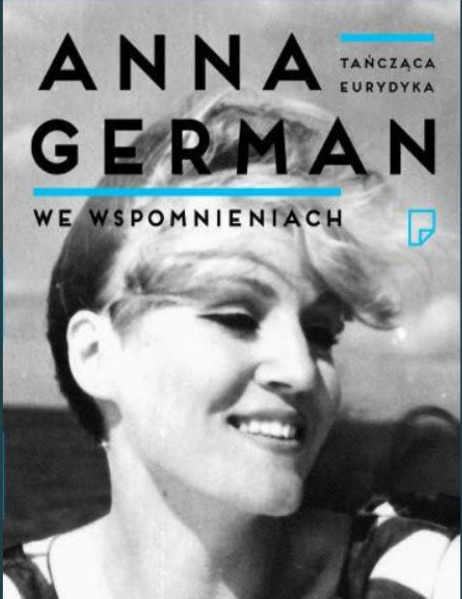
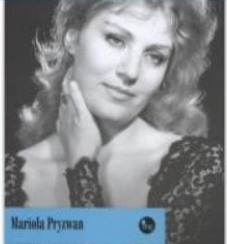
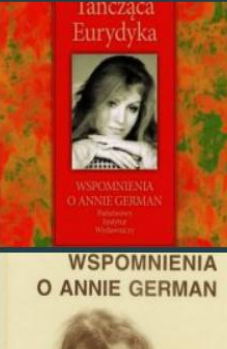
Tematy poszczególnych wpisów inspirowane są m.in. bieżącymi wydarzeniami kulturalnymi. Dzięki serialowi telewizyjnemu "Anna German. Tajemnica białego anioła" powstałego z okazji 30. rocznicy śmierci Anny German wzrosło zainteresowanie piosenkarką. Na blogu pojawił się wpis: **Anna German w literaturze i piosence** promujący publikację na temat życia i twórczości artystki.

Anna German w literaturze i piosence

— 08/04/2013 BY MEGPEE

W 2012 r. minęło 30 lat od śmierci artystki – Anny German. Z tej okazji powstał serial telewizyjny "Anna German. Tajemnica białego anioła" ukazujący burzliwe życie piosenkarki.

Polecamy literaturę o Annie German dostępną w Wypożyczalni.

Analogiczny wpis (promujący dzienniki, listy, autobiografię i inne utwory artysty) powstał po śmierci Sławomira Mrożka.

Sławomir Mrożek

— 16/08/2013

15 sierpnia 2013 r. w wieku 83 lat zmarł Sławomir Mrożek, polski dramatopisarz, prozaik i rysownik. Był jednym z najwybitniejszych polskich pisarzy, autorem satyrycznych opowiadań i utworów dramatycznych. Od 2008 r. mieszkał we francuskiej Nicei. Polecamy utwory Sławomira Mrożka!

Posted in *Artyści, Sławomir Mrożek*. Tagged *artyści, audiobooki, dzienniki, listy, Sławomir Mrożek*.

Wpisy na stronie mają także związek z wydarzeniami mającymi miejsce w WBP w Opolu. Spotkanie z Magdą Umer, które w czerwcu 2013 r. przyciągnęło do biblioteki ponad sto osób, było okazją do wypromowania książek napisanych przez Magdę Umer lub powstałych z jej inicjatywy np. pozycji "Jeremiego Przybory i Agnieszki Osieckiej listy na wyczerpanym papierze".

Magda Umer w Bibliotece! Zapoznaj się z jej twórczością...

— 31/05/2013

Wojewódzka Biblioteka Publiczna zaprasza na spotkanie z Magdą Umer – polską piosenkarką, dziennikarką, polonistką, reżyserką, scenarzystką, aktorką i autorką recitali i książek. Spotkanie odbędzie się 5 czerwca o godz. 17.00 w Czytelni. Przy tej okazji zachęcamy do zapoznania się z twórczością artystki. W Bibliotece Muzycznej dostępne są płyty z piosenkami śpiewanymi przez Magdę Umer. Polecamy ... *Continue reading* »

Na określony rodzaj literatury wzrasta zapotrzebowanie w zależności od sezonu, pory roku, miesiąca... W okresie wakacyjnym wzrasta zainteresowanie wojażami, wobec czego w tym czasie na blogu cyklicznie pojawiały się wpisy zatytułowane **Wakacyjne podróże z WBP** promujące przewodniki turystyczne, literaturę podróżniczą, kulinaria oraz beletrystykę związaną wybranym zakątkiem świata.

Dobra lektura to podstawa udanych wakacji dlatego oprócz książek podróżniczych i kulturoznawczych postanowiłam wypromować powieści kryminalne autorów skandynawskich: Åke Edwardsona, Lizy Marklund oraz Håkana Nesser. W sezonie urlopowym pojawiały się systematycznie wpisy: **Wakacje z kryminałem**, w których polecane były wybrane powieści tych pisarzy. Przyniosło to efekty w postaci wzrostu wypożyczeń wymienionych pozycji.

Wakacyjne podróże z WBP: NEAPOL

— 16/08/2013

Przybądź do miasta Wergiliusza, które nigdy nie zasypia, spaceruj po wąskich uliczkach, zjadając najlepszą pizzę na świecie. Dowiedz się dlaczego mieszkańcy kochają dwóch świętych: św. Januarego i Diego Maradonę. Zatańcz Tarantelle i płyn na bajeczną wyspę Capri. Wypij ulubiony drink Sophii Loren. Zdobądź Wezuwiusza. Odkryj starożytne Pompeje i Herkulanum. Wróć do Sorrento i zaśpiewaj: O ... [Continue reading](#) »

Wakacje z kryminałem: Åke Edwardson

— 14/08/2013

Polecamy powieści kryminalne Åke Edwardsona, szwedzkiego autora, wykładowcy na Uniwersytecie w Göteborgu, mieście w którym toczy się akcja utworów z udziałem Erika Wintera. Edwardson pracował m.in. jako dziennikarz i rzecznik prasowy dla ONZ. Za swe powieści kryminalne został dwukrotnie wyróżniony nagrodą za najlepszą szwedzką powieść kryminalną oraz najlepszy debiut. Nagrody te zostały przyznane przez Szwedzką ... [Continue reading](#) »

Wraz z rozpoczęciem roku szkolnego rozpoczął się „sezon” na lektury szkolne obowiązujące w aktualnym kanonie. Nie każdy wie, że oprócz lektur w formie tradycyjnej oferujemy także lektury w formie audiobooków (czytane przez znakomitych polskich aktorów). Dzięki blogowi został wypromowany ten rodzaj zbiorów. Miało to przełożenie na wzrost wypożyczeń lektur szkolnych na płytach CD i w formacie MP3.

Układ bloga, szata graficzna

Blog Wypożyczalni został założony na platformie WordPress, która daje możliwość wyboru wielu darmowych szablonów graficznych. Po dokonaniu wyboru **motywu** i palety barw możemy zacząć tworzyć blog decydując o rozmieszczeniu **widgetów** na panelach bocznych.

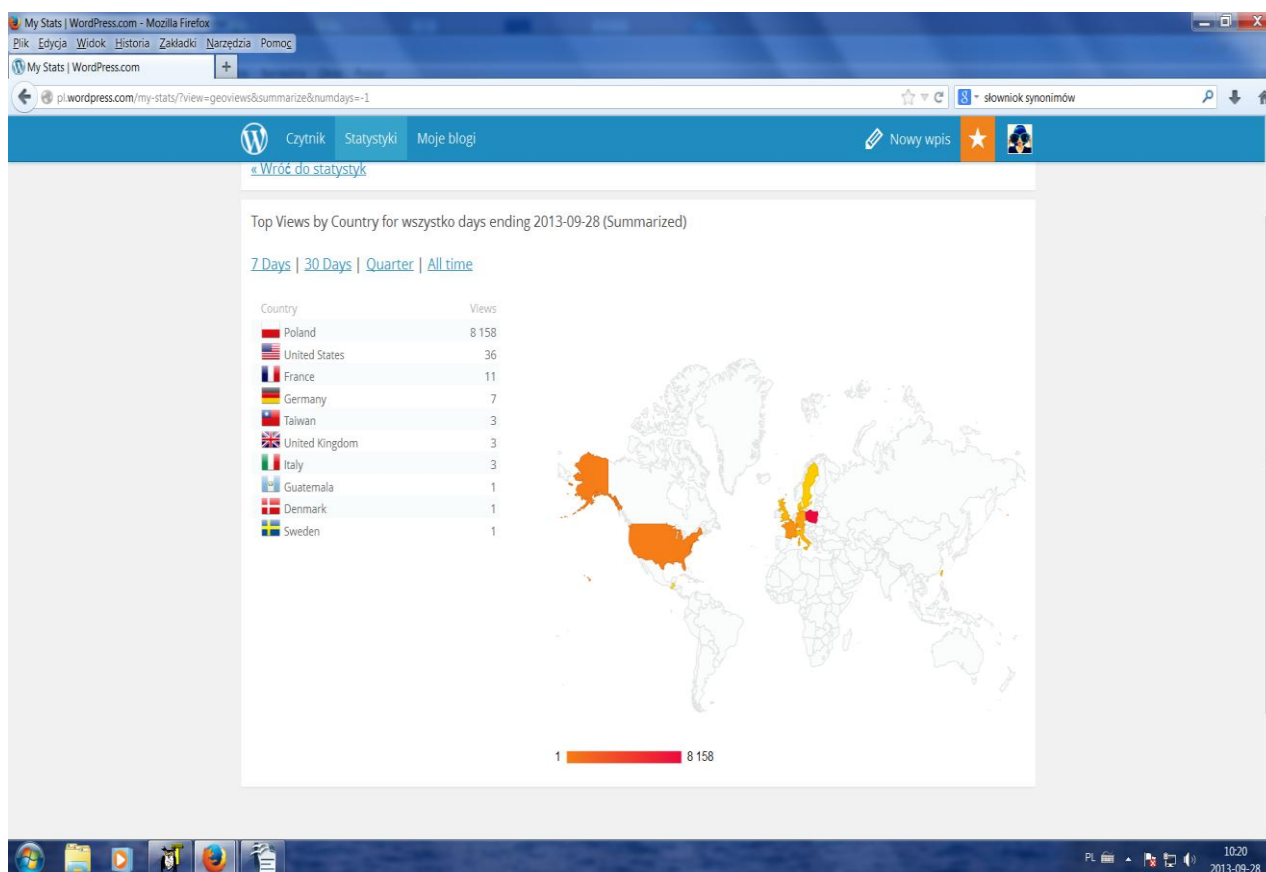
Na blogu Wypożyczalni:

- w lewym panelu bocznym widnieją: odsyłacze do katalogów biblioteki dostępnych on-line, link do regulaminu Wypożyczalni, „wtyczka” do Facebook’owego profilu biblioteki oraz dane teleadresowe i informacja o godzinach otwarcia;
- w prawym panelu bocznym znajduje się licznik odwiedzin bloga, **tagi** (czyli słowa – kluczowe poszczególnych wpisów), linki do najnowszych wpisów i komentarzy odbiorców, archiwa i linki odsyłające do oddziałów WBP w Opolu.

Statystyki

Czynnikiem motywującym każdego twórcę bloga jest licznik odwiedzin. Blog Wypożyczalni od momentu założenia miał ponad 8200 odsłon (czyli ponad 1100 wejść miesięcznie). „Zaglądają” na niego głównie internauci z Polski, ale... nie tylko!

Jako ciekawostkę uznaję fakt, że sporadycznie wchodzą na niego również użytkownicy ze Stanów Zjednoczonych, Francji, Niemiec, Tajwanu, Wielkiej Brytanii, Włoch. Jednorazowo blog odwiedzili również internauci z Gwatemali, Danii i Szwecji.

Na koniec nie pozostaje mi nic innego, jak zachęcić do tworzenia blogów bibliotek, życzyć wszystkim owocnego promowania literatury i czytelnictwa za ich pośrednictwem. Zapraszam do odwiedzenia Bloga Wypożyczalni: www.wypożyczalniaopole.wordpress.com .

Jolanta Zakrawacz, Ewa Bury
GBP w Gogolinie

Kultywowanie tradycji - fascynacja czy przeżytek?

Otóż z całą pewnością fascynacja. Przekonałyśmy się o tym realizując projekt „**Skromni ludzie - wielkie dzieła. Prezentacja twórczości ludowej - pereł Ziemi Gogolińskiej**”. Podkreślić należy fakt, iż był on najwyżej oceniony przez komisję LGD Krainy Św. Anny i otrzymał najwięcej punktów, uzyskując dofinansowanie na działania Gminnej Biblioteki Publicznej w Gogolinie.

Kierunek - młodzież szkolna gminy Gogolin

Zadanie skierowane było w stronę gogolińskiej młodzieży szkolnej. Dwa razy w tygodniu od 11 lutego br. do 13 marca uczestnicy aktywnych pokazów spotykali się w czytelni Gminnej Biblioteki Publicznej w Gogolinie, aby wspólnie pod czujnym okiem artysty ludowego przenosić się w czasy naszych przodków. Uczestnicy warsztatów poznawali lokalną sztukę ludową, gwarę śląską, dawne obyczaje i obrzędy, zdobienia, techniki prac itd. Powstały niepowtarzalne dzieła promujące sztukę ludową. Ujawniły się ukryte talenty i pasje.

Finansowanie projektu

Projekt pt „**Skromni ludzie - wielkie dzieła. Prezentacja twórczości ludowej - pereł Ziemi Gogolińskiej**” był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Osi 4 Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 w kwocie 13 288,09 zł. netto. W toku zadań przeprowadzono 30 godzin aktywnych pokazów rękodzielniczych dla 25 osób.

Dziedziny pokazów

Pani **Barbara Herok**- mistrzyni plastyki obrzędowej. Mieszkancka Malni. Należy do czołowych przedstawicielek w zakresie papieroplastyki obrzędowej w gminie Gogolin. Swoją pasję zawdzięcza dziadkom, którzy nauczyli ją wykorzystywania naturalnych materiałów w zdobieniu domu podczas różnych uroczystości. Ponadto twórczyni jest laureatką wielu nagród i wyróżnień związanych z twórczością ludową. Pokazy były okazją do nauczania młodzieży wykorzystywania w zdobnictwie najprostszego tworzywa jakim jest papier.

Pani **Edeltrauda Krupop** – mistrzyni kroszonkarstwa. Mieszka w Kamieniu Śląskiego. Technika zdobienia jaj zajmuje się od dziecka. Należy do najbardziej utalentowanych i zasłużonych twórczyń w dziedzinie zdobienia jaj na terenie gminy Gogolin. Jest laureatką wielu nagród regionalnych, ogólnopolskich i międzynarodowych za działalność w zakresie rękodzieła ludowego, a w szczególności w zakresie zdobienia jaj techniką kroszonkarską. Podczas pokazów artystka przekazywała młodym pokoleniom tajniki zdobienia jaj od początku, aż do efektu końcowego.

Pani **Irena Kilisz** - mistrzyni w dziedzinie plastyki obrzędowej. Mieszka w Odrowążu. Plastyką obrzędową zajmuje się od szesnastu lat. Czynn timer włącza się w lokalne życie społeczne na terenie gminy. Swojej pasji poświęca wiele serca i czasu. Najchętniej oddaje się twórczości związanej z tworzeniem koron żniwnych. Dzieła w jej wykonaniu od lat zajmują czołowe miejsca w konkursach gminnych, wojewódzkich oraz krajowych. Podczas pokazów uczestnicy mogli tworzyć elementy, będące składową częścią koron.

Pani **Rozalia Grażyna Czekala** - mistrzyni malowania porcelany, a także mistrzyni Rękodzieła Ludowego i Artystycznego. Mieszka w Gogolinie. Corocznie wygrywa konkursy zdobienia opolskiej porcelany organizowane przez Cepelię. Czynnimer bierze udział w imprezach folklorystycznych, cepeliadach, targach sztuki ludowej, wystawach, pokazach, dożynkach organizowanych na terenie gminy Gogolin oraz w całej Polsce. Jest uznaną opolską twórczynią ludową, która od wielu lat zajmuje się zdobieniem porcelany. Jej dzieła cieszą się dużym uznaniem wśród miłośników sztuki ludowej. Podczas warsztatów młodzież poznawała tajniki zdobienia porcelany „od szczegółu do ogółu”.

Pani **Agnieszka Pyka** - ceramika. Mieszka w Górażdży. Absolwentka Instytutu Sztuki Uniwersytetu Opolskiego. Artystka zajmuje się sztuką w szerokim znaczeniu tego słowa. Jej szczególnym zajęciem i pasją jest kultywowanie tradycji ludowej, a szczególnie dawna ceramika użytkowa. Uczestnicy pokazów zanim rozpoczęli pracę, najpierw wysłuchali informacji na temat gliny jako tworzywa artystycznego oraz materiału użytkowego dawniej i dziś. Artystka uczyła zgromadzoną młodzież jak przygotować glinę, która później stanie się plastyczna i łatwa do rzeźbienia. Efektem końcowym były samodzielnie wykonane rzeźby, kafelki i misy. Agnieszka Pyka jest jedyną mieszkanką gminy Gogolin zajmującą się tworzeniem naczyń użytkowych, od bezkształtnej masy aż po efekt końcowy jakim jest wypalone naczynie.

Osiągnięte cele

Zadaniem, jakie sobie postawiono pisząc projekt było, poznanie i rozbudzenie miłości do „naszej małej Ojczyzny”. Pokaz umiejętności lokalnych twórców ludowych wypromował dziedzictwo kulturowe Ziemi

Gogolińskiej w wielu dziedzinach. Co najważniejsze rozbudził zainteresowanie młodzieży tradycją i sztuką ludową. Bycie nowoczesnym i modnym nie stoi w sprzeczności z poszanowaniem i kultywowaniem tradycji, o czym przekonała się gogolińska młodzież. Pasja, z jaką uczestniczyli w zajęciach, komplet uczestników, kreatywność i zdrowa rywalizacja oraz przyjemność z wykonywanych zadań, pozwoliły stwierdzić, że istniała potrzeba takiego rodzaju spędzania czasu wolnego. Taka forma projektu wprowadziła między wszystkimi atmosferę przyjaźni, wzajemnej pomocy i integracji. Podczas tworzenia dzieł ujawniły się skrywane talenty i fascynacje sztuką. Po zakończonych warsztatach wszystkie dzieła można było oglądać podczas wystawy na Jarmarku Wielkanocnym zorganizowanym w Hali Sportowej im. B.Z. Blautów w Gogolinie oraz w czytelni GBP. Odwiedzający tłumnie wystawę podziwiali ją, komplementując „wielkie dzieła” najmłodszych artystów. Stałym elementem gogolińskiej czytelni są także antyramy, będące reportażem z odbywających się warsztatów rękodzielniczych.

Wykonane zadania wymagały od nas dużo pracy, własnego zaangażowania oraz własnego wkładu finansowego. Z perspektywy czasu stwierdzamy, **że było warto**. Zostały nam pamiątkowe zdjęcia i wydane foldery z każdej dziedziny sztuki ludowej, w których oprócz fotografii z zajęć znajdziemy dokładny opis przebiegu pokazów, garść informacji dotyczących twórcy ludowego i metody pracy. Najważniejsze jednak, że zostało zasiane ziarnko zainteresowania, a może i pasja regionalną kulturą ludową w młodych sercach.

Gizela Sapok

Publiczne Przedszkole Nr 3 w Gogolinie

Dobra współpraca kluczem do sukcesu

W otoczeniu Publicznego Przedszkola Nr 3 w Gogolinie znajdują się ludzie, którzy szczególnie wspierają je w podejmowanych działaniach. Należą do nich bez wątpienia bibliotekarki Gminnej Biblioteki Publicznej w Gogolinie. Dzięki wspaniałej współpracy, otwartości na propozycje dyrektor biblioteki pani Ewy Bury, w naszym przedszkolu udało się zrealizować wiele ciekawych i niekonwencjonalnych inicjatyw, promujących wartości czytelnicze wśród najmłodszych.

Przedszkole od lat współpracuje z biblioteką. Obserwując pracę i starania bibliotekarek, uznałam że napisanie programu „Wychowanie przez czytanie” będzie doskonałym sposobem na promowanie wartości i kultury czytelniczej wśród przedszkolaków.

Program miał być rodzajem wsparcia dla dzieci, środkiem do zmiany punktu widzenia i postaw. Miał stwarzać możliwość samodzielnego korzystania przez dzieci z książek jako źródła informacji.

Dzięki doskonałej współpracy z biblioteką zorganizowano wiele ciekawych lekcji bibliotecznych, nietypowych zajęć takich jak na przykład: warsztaty „Przedszkolaki tańczą z książką”, „Zagrożenia wynikające z nieumiejętnego korzystania z nowoczesnych technologii”.

Nasi wychowankowie mieli wiele okazji do zwiedzania organizowanych w pomieszczeniach biblioteki wystaw i ekspozycji. Korzystali z bogatych zasobów książek oraz audiobooków.

Wspólna praca stała się także okazją do wzajemnej wymiany doświadczeń i pomysłów.

Nasi wychowankowie od kilku lat uczestniczą w uroczystości „Pasowania na Czytelnika”, która wprowadza ich w świat czytelnictwa oraz zachęca do korzystania wraz z rodzicami z usług biblioteki.

Największym osiągnięciem realizowanego programu było jednak utworzenie w Publicznym Przedszkolu Nr 3 prawdopodobnie pierwszego w Polsce „Klubu Młodego Czytelnika”. Nasi wychowankowie wspólnie z rodzicami czytają w domu wybrany przez nauczycielkę utwór, omawiają go i dzielą się wrażeniami. Poznany w ten sposób wiersz, bajka, opowiadanie służy następnie, jako przykład do omówienia konkretnej wartości uniwersalnej takiej jak na przykład: przyjaźń, odwaga, szczęście.

Przedszkolaki w ramach Klubu Młodego Czytelnika poznają bliżej autorów literatury dziecięcej. Dzięki współpracy z biblioteką nasze dzieci miały sposobność osobistego spotkania takich pisarzy jak: Wioletta Piasecka, Wiesław Drabik, Agnieszka Frączek.

Wychowankowie wykorzystując swoje umiejętności i potencjał artystyczny przygotowali kilka inscenizacji, między innymi zaadaptowali, na potrzeby przedszkola, wiersz Jana Brzechwy „Pali się”. Interpretacja utworu została przyjęta przez gogolińską społeczność z wielkim uznaniem.

Do udziału w realizacji zadań zawartych w programie czynnie włączyli się także rodzice naszych wychowanków. Wspólnie z personelem przedszkola przygotowali przedstawienie „Królewna Śnieżka”.

Do największych sukcesów należy wspólne wydanie dwóch książeczek dla dzieci z zakresu edukacji regionalnej pt. „O dzielnym Karliku gogolińskich lasów strażniku” cz. I: jesień, zima i „O dzielnym Karliku gogolińskich lasów strażniku” - część II: wiosna, lato.”, których autorkami tekstu i ilustracji są nauczycielki naszego przedszkola Katarzyna Figiela i Gizela Sapok w ramach projektu „Nasz gogoliński Karlik przewodnikiem po śląskiej tradycji” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestuje w obszary wiejskie. Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Osi 4 Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013-Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Książeczki cieszą się dużym zainteresowaniem wśród czytelników. Biblioteka za projekt „Nasz gogoliński karlik przewodnikiem po śląskiej tradycji” związany z publikacją książki otrzymała kilka nagród i wyróżnień.

Przedszkolaki, dzięki powyższym działaniom wiedzą, że biblioteka to miejsce, w którym można ciekawie i pożytecznie spędzić czas.

Widząc obopólne korzyści płynące z świetnie układającej się współpracy pomiędzy naszymi instytucjami, postanowiłam kontynuować swoją pracę w ramach Klubu Młodego Czytelnika w roku szkolnym 2013-2014.

Mamy już wiele nowych i ciekawych pomysłów, dzięki którym organizowane zajęcia staną się interesującą przygodą z książką.

Katarzyna Ostrowska-Pałyga
Koordynator Programu Rozwoju Bibliotek w woj. opolskim
Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu

III runda Programu Rozwoju Bibliotek na Opolszczyźnie

28 stycznia 2013 r. rozpoczął się nabór do III rundy PRB. Program Rozwoju Bibliotek jest częścią inicjatywy *Global Libraries* prowadzonej w ramach Światowego Programu Rozwoju Fundacji Billa i Melindy Gates. Program w Polsce był przewidziany na lata 2009 - 2013 a na jego realizację zaplanowano środki w wysokości 28 milionów dolarów. Uprawnionymi do wzięcia udziału w Programie, podobnie jak w poprzednich rundach były biblioteki publiczne we wszystkich gminach wiejskich, gminach miejsko-wiejskich i miejskich do 20 tys. mieszkańców o ile nie uczestniczyły już w Programie. Środki finansowe zostały przeznaczone na szkolenia kadry bibliotecznej z zakresu planowania planu pracy biblioteki, szkoleń specjalistycznych i informatycznych. W ramach Programu do wszystkich bibliotek uczestniczących w Programie zgodnie z obowiązującym regulaminem dostarczony został sprzęt komputerowy. Ważnym obszarem działania była promocja bibliotek i ich działań w środowisku poprzez kampanię społeczną na rzecz bibliotek w mediach lokalnych i ogólnopolskich.

W III rundzie Programu zmieniły się warunki uczestnictwa, biblioteki mogły aplikować samodzielnie - w tej rundzie nie ma już bibliotek wiodących i partnerskich, mogły aplikować biblioteki nie posiadające filii bibliotecznych. Zniesiony został warunek otwarcia każdej placówki przez 30 godzin tygodniowo, należy jednak dostosować czas otwarcia placówek do potrzeb użytkowników. Zachowane zostały zobowiązania dotyczące odpowiedniego przygotowania pomieszczeń oraz udział w proponowanych przez Program szkoleniach, po których obligatoryjne jest wypracowanie własnego planu pracy. Nowe zobowiązanie, które pojawiło się w III rundzie to obowiązek estetycznego i trwałego oznaczenia biblioteki głównej i filii w przestrzeni lokalnej.

W woj. opolskim na 46 uprawnionych bibliotek wnioski złożyło 7 tj. 15% uprawnionych: Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Kluczborku, Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Zdieszowicach, Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Krapkowicach, Namysłowski Ośrodek Kultury. Biblioteka Publiczna w Namysłowie, Gminna Biblioteka Publiczna w Pawłowiczkach, Gminna Biblioteka Publiczna

w Murowie, Gminna Biblioteka Publiczna w Łambinowicach. Wszystkie biblioteki znalazły się wśród zwycięskich bibliotek, osiągając bardzo dobre wyniki.

Uczestnicy III rundy Programu Rozwoju Bibliotek podobnie jak biblioteki biorące udział w poprzednich rundach otrzymały: laptopy (7), komputery (74), drukarki (43) i aparaty cyfrowe (43) Ponadto dla bibliotekarzy przygotowano szereg różnorodnych szkoleń: warsztatach planowania rozwoju biblioteki, szkoleniach informatycznych i specjalistycznych.

Przekazany sprzęt komputerowy w ramach III rundy Programu Rozwoju Bibliotek

Sprzęt komputerowy dostarczony w ramach III rundy Programu Rozwoju Bibliotek						
Liczba bibliotek głównych	Liczba filii bibliotecznych	Placówki Ogółem	Zestawy komputerowe	Laptopy	Drukarki	Aparaty fotograficzne
7	36	43	74	7	43	43

Mirosława Grabowska
Szkolne Multimedialne Centrum Dydaktyczno-Biblioteczne
Zespół Szkół w Dobrzenu Wielkim

„Jeśli praca biblioteki służy animowaniu i podtrzymywaniu różnorodnych więzi społecznych, jeśli biblioteka staje się miejscem aktywności środowiska lokalnego, różnych jego grup – formalnych i nieformalnych, których potrzeby zaspokaja, jeśli równocześnie znajduje wsparcie w szerszych, regionalnych i państwowych programach kulturalnych, może spełnić należycie swoje zadania.”

/Irena Socha, Pedagogika biblioteczna/

Jak Szkolne Multimedialne Centrum Dydaktyczno-Biblioteczne w Zespole Szkół w Dobrzenu Wielkim zostało bohaterem literackim?

20 października b. r. mija 10 lat od powstania Szkolnego Multimedialnego Centrum Dydaktyczno-Bibliotecznego w Zespole Szkół w Dobrzenu Wielkim. W uroczystym otwarciu nowej biblioteki szkolnej w nowych pomieszczeniach wzięli wówczas udział przedstawiciele władz oświatowych i samorządowych, z ówczesnym Opolskim Kuratorem Oświaty, Franciszkiem Minorem i Wójtem Gminy Dobrzeń Wielki, Alojzym Kokotem na czele. Nowa architektura pomieszczeń, wyposażenie w sprzęt komputerowy i oprogramowanie umożliwiające z czasem zautomatyzowanie procesów bibliotecznych, stanowiska komputerowe dla czytelników, nowoczesnie wyposażona sala multimedialna stworzyły nową jakość, która do dzisiaj, rozwijając się, stawia nas w czołówce bibliotek szkolnych regionu, a może nawet kraju. Minione dziesięć lat działalności biblioteki to doskonała okazja do podsumowań, refleksji i prezentacji planów na przyszłość.

Jako biblioteka szkolna wspieramy proces dydaktyczno-wychowawczy i jesteśmy zobowiązani do realizacji zadań, zawartych w kolejnych dokumentach oświatowych, z podstawą programową kształcenia ogólnego na czele. Zmiany zachodzące w systemie edukacji w ostatnim dziesięcioleciu miały decydujący wpływ na zakres działań instytucji i przyjęte formy pracy.

Ostatni dokument programowy tak wyznaczył role i zadania współczesnej biblioteki szkolnej:

Ważnym zadaniem szkoły jest przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym. Nauczyciele powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, z zastosowaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych, na zajęciach z różnych przedmiotów. Realizację powyższych celów powinna wspomagać dobrze wyposażona biblioteka szkolna, dysponująca aktualnymi zbiorami, zarówno w postaci księgozbioru, jak i w postaci zasobów multimedialnych. Nauczyciele wszystkich przedmiotów powinni odwoływać się do zasobów biblioteki szkolnej i współpracować z nauczycielami bibliotekarzami

*w celu wszechstronnego przygotowania uczniów do samokształcenia i świadomego wyszukiwania, selekcjonowania i wykorzystywania informacji*¹.

Zespół Szkół w Dobrzenu wielkim to placówka, w skład której wchodzi: gimnazjum, liceum ogólnokształcące, zasadnicza szkoła zawodowa oraz liceum dla dorosłych. Uczniowie tych szkół są głównymi użytkownikami biblioteki. Ponadto korzystają z niej nauczyciele, pozostali pracownicy szkoły, a także rodzice i inni mieszkańcy gminy Dobrzeń Wielki. Ogółem, wg danych z września 2013 r. liczba naszych użytkowników kształtuje się na poziomie około 600 osób. Jesteśmy zatem biblioteką środowiskową. Do dyspozycji naszych czytelników mamy: 23 tys. woluminów książek (w tym: wszystkie lektury, literaturę naukową i popularnonaukową, literaturę beletrystyczną, materiały pomocnicze dla uczniów i nauczycieli, również w językach obcych), około 1 tys. jednostek zbiorów specjalnych (filmy, dokumenty dźwiękowe, elektroniczne), 50 tytułów prenumerowanych gazet i czasopism, a także licencjonowany dostęp do bazy książek naukowych ibuk.pl. w wersji elektronicznej. Według danych Wydawnictwa Naukowego PWN jesteśmy jedyną biblioteką szkolną w Polsce, która zapewnia swoim użytkownikom taki dostęp. Zbiory te są opracowane formalnie i rzeczowe (z wykorzystaniem dwóch języków informacyjno-wyszukiwawczych – UKD i JHP BN) , a informacja o nich dostępna w katalogu elektronicznym, budowanym w systemie Mol Optivum. Niebawem wzbogacimy się także o czytniki książek elektronicznych. Te nowoczesne, w celowy sposób gromadzone zbiory, usługi informacyjne wykorzystujące elektroniczne bazy danych i wszelkie zasoby Internetu pozwalają na stwierdzenie, iż Szkolne Multimedialne Centrum Dydaktyczno-Biblioteczne nosi cechy biblioteki hybrydowej, oczywiście na poziomie bibliotekarstwa szkolnego. Warto w tym miejscu przytoczyć słowa prof. Mariana Walczaka:

*W realiach europejskich standardem stała się już biblioteka gromadząca media przydatne w dydaktyce, wspomagające proces nauczania, poza zbiorami książkowymi i czasopismami, z dostępem do Internetu, z katalogiem on-line, sprzętem medialnym i poligraficznym, umożliwiającym tworzenie pomocy dydaktycznych i dokumentów*².

Jak każda biblioteka szkolna, Szkolne Multimedialne Centrum Dydaktyczno-Biblioteczne pełni przede wszystkim funkcje: informacyjne, kształcące, edukacyjne i dydaktyczne. Realizacja zadań wynikających z pełnienia powyższych funkcji odbywa się poprzez codzienne wspieranie uczniów i nauczycieli w realizacji procesu dydaktycznego, w przygotowaniach do konkursów, olimpiad, egzaminów zewnętrznych. Nie chodzi tu tylko o udostępnianie zbiorów i informacji oraz informowanie o zasobach swoich i obcych, co stanowi podstawowy zakres działania każdej biblioteki, ale chociażby udział w realizacji projektów edukacyjnych, które powstawały pod czujnym okiem nauczycieli bibliotekarzy. W minionym dziesięcioleciu było ich około 10, w tym kilka przedsięwzięć długofalowych. Do szczególnie godnych wspomnienia należą: zrealizowane w roku szkolnym 2005/2006 w ramach ogólnopolskiej akcji

¹ Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, których ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego obowiązująca od roku szkolnego 2009/2010, Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół. Dz.U. Nr 4 poz. 17.

² M. Walczak, *Informacja i edukacja w społeczeństwie informacyjnym*, Poznań – Kalisz, 2005, s. 85.

„Gazety Wyborczej” i Centrum Edukacji Obywatelskiej „Nauczyciel z klasą” (*Renesans i Poezi – laureaci Nagrody Nike*), *Najważniejsze problemy współczesnej literatury młodzieżowej* (w r. szk. 2008/2009 skoncentrowany wokół twórczości Erica –Emmanuela Schmitta, Josteina Gaardera i Doroty Terakowskiej), *Spotkania z Nauką*. Ten ostatni to przedsięwzięcie długofalowe, zapoczątkowane w 2009 r. i kontynuowane do dzisiaj, w ramach którego młodzież licealna ma możliwość uczestniczenia w wykładach nauczycieli akademickich i poszerzania wiedzy szkolnej. Były to m.in.: „Japonia - przyroda i kultura oczami opolskiego biochemika” (prof. Hubert Wojtasek), „Kredowe morze Opolszczyzny” (dr Elena Jagt-Yazykova), „Rola nowych technologii w nauczaniu” (prof. dr hab. Marek Lis), „Współczesne wyzwania zdrowotne społeczeństwa” (dr Andrzej Kucharski), „Miłosz metafizyczny. Opowieść o niewyraźności” (dr Adrian Gleń), „Etyczne aspekty produkcji żywności” (prof. Marek Tukiendorf), „Zrozumieć język” (prof. Stanisław Gajda). Pod kierunkiem nauczycieli bibliotekarzy powstawały również projekty gimnazjalne, takie jak: „ Jak założyć własną firmę ?” (2011/2012), „Wpływ reklamy na decyzje konsumenta” (2012/2013), „Wydajemy własną książkę” (2011/2012). Realizacji funkcji informacyjnych i edukacyjnych służą także spotkania z ciekawymi ludźmi. Wśród tych, którzy z inicjatywy nauczycieli bibliotekarzy spotkali się z młodzieżą byli: naukowcy, podróżnicy, aktorzy, kolekcjonerzy, duchowni, ludzie książki. Warto wymienić chociażby: arcybiskupa Alfonsa Nossola, aktora Jana Chraboła, kulturoznawcę prof. Piotra Kowalskiego, podróżnika Jarosława Cieślińskiego, informatyka dra Arkadiusza Libera, kolekcjonera i bibliofila Romana Sękowskiego, dyrektora Wydawnictwa „Ossolineum” dra Wojciecha Karwackiego, historyka Andrzeja Koziara z opolskiego oddziału IPN. Ważnym elementem naszej pracy są organizowane cyklicznie konkursy wiedzy, np.: Międzyklasowy Turniej Wiedzy o Kulturze, Literacko-Filmowy Konkurs Walentynkowy „Dziś Walenty niezbyt święty”, Wielkie Szkolne Dyktando o tytuł „Mistrza Ortografii”, Turniej Wiedzy o Książce, Bibliotece i Mediach, konkursy literackie, bożonarodzeniowe, wiedzy o życiu i twórczości pisarzy. Szkolne Multimedialne Centrum Dydaktyczno-Biblioteczne włącza się także aktywnie w organizowane przez dyrektora Zespołu Szkół, dr Dorotę Gajdę-Szczegielniak konferencje popularnonaukowe i ma poważny udział w ich organizacji i przebiegu. Były to: konferencje dla członków Stowarzyszenia Szkół Innowacyjnych, „Śląsk – historia, kultura, ludzie”, konferencja poświęcona Januszowi Korczakowi „Nie ma dzieci – są ludzie”. Byliśmy pomysłodawcami i organizatorami I Forum Bibliotekarzy Województwa Opolskiego „Moja biblioteka. Mój użytkownik”. Należy również wspomnieć w tym miejscu o cyklicznych wystawach bibliotecznych, tematycznych, okazjonalnych, towarzyszących różnym ważnym wydarzeniom, organizowanych w bibliotece i na terenie szkoły, których nie sposób wszystkich wymienić. Ich przydatność w procesie edukacji została wysoko oceniona przez użytkowników biblioteki podczas ewaluacji wewnętrznej w 2013 r.³ Funkcja dydaktyczna biblioteki realizowana jest również poprzez wycieczki edukacyjne do muzeów i innych bibliotek. Młodzież podnosi w ten sposób swoje kompetencje informacyjne i medialne. Naszymi pomysłami chętnie dzielimy się z innymi. Nauczyciele bibliotekarze prowadzą cykliczne warsztaty dla studentów studiów podyplomowych z zakresu informacji naukowej i bibliotekoznawstwa oraz nauczycieli bibliotekarzy z całego kraju. Informacyjna funkcja prowadzonej strony internetowej (www.biblioteka.zsdozbrzenwielki.pl) oraz fanpage na portalach społecznościowych jest w dzisiejszych czasach oczywistością.

³ M. Grabowska, Biblioteka szkolna w procesie edukacji (raport z badań), „Bibliotekarz Opolski” 2013, nr 3 [online]. www.wbp.opole.pl

Biblioteka szkolna jest miejscem integracji kształcenia i wychowania, w którym cele intelektualne muszą przenikać się z działaniami wychowawczymi. Stąd bardzo ważną rolę w naszej pracy odgrywają sposoby realizacji funkcji wychowawczych, opiekuńczych i terapeutycznych. Oprócz klasycznych lekcji z elementami biblioterapii oraz przeciwdziałających różnego rodzaju uzależnieniom, również tym, które niesie ze sobą korzystanie z osiągnięć technologicznych, takich chociażby jak: wirtualne uzależnienie czy cyberprzemoc podejmujemy wiele działań o charakterze przede wszystkim wychowawczym. Co roku, we współpracy z nauczycielami informatyki i w ramach zespołu przedmiotowego ds. informacji i multimediiów włączamy się w obchody Dnia Bezpiecznego Internetu, organizując stosowne konkursy, wystawy, spotkania ze specjalistami. Ogromną popularnością wśród młodzieży cieszy się organizowany od dwóch lat konkurs o tytuł „Szkolnego Mistrza Dobrych Manier”.

Nasza propozycja na ferie zimowe, czyli nocne maratony czytelnicze, których program koncentruje się wokół kultowych książek, zyskuje coraz więcej zwolenników. Ostatni, realizowany w lutym 2013 r. i zatytułowany „Noc z Mitologią” spotkał się z aprobatą nie tylko uczestników, ale również pisarki młodzieżowej, Beaty Andrzejczuk, która włączyła go w bieg wydarzeń w swojej książce *Pamiętnik nastolatki 7*, i tym sposobem zostaliśmy bohaterami literackimi.⁴ Realizując powyższe zadania mamy na uwadze słowa prof. Bogumiły Staniów:

„Biblioteki muszą wykazać dużo inwencji w postępowaniu z młodymi użytkownikami, dbać o atrakcyjność form pracy i przyjazną atmosferę.”⁵

Duże znaczenie dla naszych użytkowników, co wyrazili w badaniu ankietowym przeprowadzonym w 2012 r., ma realizacja funkcji kulturotwórczej, rozrywkowej, rekreacyjnej i postawotwórczej, bo – jak doskonale wyraziła to prof. Hanna Batorowska – „SCKI to przede wszystkim miejsce informacji o rozwoju osobowym ucznia (czytelniczym, samokształceniowym, emocjonalnym), w którym eksponuje się uzdolnienia i talenty uczącej się młodzieży.”⁶

Bogate zbiory biblioteczne, odpowiednia podaż nowości literackich, a przede wszystkim interesujący program zajęć kulturalno-rozrywkowych, możliwość samorealizacji w ramach koła czytelniczego (od 2005 r.), a w latach 2003-2005 koła dziennikarskiego (wydawano wówczas gazetę szkolną „Decha”), sprzyjają kreowaniu kultury czytelniczej, rozwijaniu zainteresowań i kształtowaniu właściwych postaw młodzieży w Zespole Szkół w Dobrzenu Wielkim. W minionym dziesięcioleciu, m.in. dzięki wsparciu finansowemu Gminnego Ośrodka Kultury, stworzyliśmy naszym czytelnikom możliwość nawiązania bezpośredniego kontaktu z twórcami: pisarzami i poetami, zarówno zapraszając ich do naszej szkoły, jak i korzystając z oferty innych instytucji. Spotkania te miały charakter prelekcji, dyskusji, ale również warsztatów literacko-dziennikarskich. Naszymi gośćmi byli: pisarki młodzieżowe - Marta Fox (2004 r.; 2008 r.), Małgorzata Budzyńska (2009 r.), Beata Andrzejczuk (2012 r.), autorzy antologii literackiej -

⁴ B. Andrzejczuk, *Pamiętnik nastolatki 7*, Kraków 2013, s.60-68.

⁵ B. Staniów, *Biblioteka szkolna dzisiaj*. Warszawa 2012, s. 22.

⁶ H. Batorowska, *Szkolne Centrum Kultury Informacyjnej ośrodkiem alfabetyzacji informacyjnej środowiska wychowawczego ucznia*. 2008, s. 208-209.

Izabella i Józef Niewińscy (2005), pisarz i dziennikarz Krzysztof Petek (2013 r.), poeci – prof. Florian Śmieja (2006 r.), dr Jacek Gutorow (2007 r.), Irena Wyczółkowska (2010 r.), Franciszek Sośnik (2008 r.), Jan Goczoł (2009 r.). Ci ostatni - w ramach cyklicznych „Wiosennych Spotkań z Poezją”. Ponieważ są to twórcy związani z regionem spotkania z nimi wpisywały się w realizację treści z zakresu edukacji regionalnej. Korzystając z uprzejmości innych instytucji (Uniwersytetu Opolskiego, Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opolu) nasi uczniowie mogli poznać: Wiesława Myśliwskiego, Jana Miodka, Stanisława Janickiego, Annę Onichimowską, Katarzynę Majgier.

Spotkania poetyckie towarzyszyły konkursom recytatorskim, międzygimnazjalnym, organizowanym od lat w ramach obchodzonego 21 marca Światowego Dnia Poezji, np. „Młodzież recytuje Zbigniewa Herberta” (2008 r.), „Dlaczego Słowacki wzbudza w nas miłość i zachwyt?” (2009 r.), „Wiosna, wiosna. – Ach to Ty!” (2010 r.).

We współpracy z biblioteką Publicznej Szkoły Podstawowej w Dobrzeniu Wielkim i nieocenioną Joanną Kubalką-Chabior przygotowaliśmy cykliczne poranki czytelnicze, z bogatym i urozmaiconym programem kulturalnym, na który składały się: konkursy, zabawy, wystawy, prezentacje multimedialne, happeningi, zawierającym przede wszystkim elementy pedagogiki zabawy. Mieliśmy świadomość, że w ten sposób wychowujemy sobie przyszłych czytelników. Najbardziej spektakularne to: „Urodziny Kubusia Puchatka” (2006 r.), „100-lecie urodzin Astrid Lindgren” (2007 r.). Uczestnicząca w jednej z tych imprez, dr Iwona Konopnicka napisała w kronice biblioteki:

„Urodziny Misia to wspaniała okazja do cudownych spotkań dzieci, nauczycieli i bibliotekarzy, wymiany doświadczeń. Wystawa i zabawy dzieci były wspaniałe, wywożę dużo wrażeń i nowych pomysłów.”⁷

Biblioteka z Publicznej Szkoły Podstawowej w Dobrzeniu Wielkim nie jest jedynym partnerem, z którym współpracujemy. W 2013 r. mieliśmy również swój udział w projekcie „Galaktyka książki”, który realizowali uczniowie z PSP w Murowie, przy wsparciu tamtejszej Gminnej Biblioteki Publicznej.

Od 2012 r. naszym sztandarowym przedsięwzięciem są kolejne edycje Festiwalu Literatury Młodzieżowej „Czytanie – lubię to!”, który angażuje wszystkich, uczniów, nauczycieli, zaproszonych gości, w tym władze samorządowe i oświatowe. Na program tego wielkiego święta książki i literatury składają się: spotkania z twórcami, prezentacje projektów, międzygimnazjalny konkurs czytelniczy, głośne czytanie, małe formy teatralne, wystawy.

Konkursy czytelnicze odbywają się w bibliotece systematycznie. Mają różne formy: indywidualne, drużynowe, międzyklasowe. Dotyczą pozycji lekturowych oraz tych spoza kanonu. Dają możliwość wykazania się różnymi umiejętnościami i kompetencjami, uczą zasad zdrowej rywalizacji. Głośne czytania atrakcyjnych, wręcz kultowych książek, małe formy teatralne realizowane na kanwie literatury młodzieżowej, wyprawy do kin i teatrów dopełniają realizacji wspomnianych wyżej funkcji.

W roku jubileuszowym, tzn. 2013/2014 rozpoczęliśmy realizację projektu „Cztery pory roku z książką”, złożonego z kilku etapów: „Jesień z kryminałem i sensacją”, „Zima wokół ważnych spraw nastolatków”,

⁷ Kronika Szkolnego Multimedialnego Centrum Dydaktyczno-Bibliotecznego, wpis z 23 listopada 2006 r.

„Wiosna – poezja i miłość”, „Lato z przygodą”. W ramach projektu będą odbywały się m.in. konkursy, spotkania z twórcami, maratony czytelnicze, kolejna edycja festiwalu literatury.

Myślenie o przyszłości, szybkie reagowanie na zmiany w każdym aspekcie pracy bibliotecznej to warunek sukcesu, bo jak napisała to przed laty prof. Elżbieta Barbara Zybert:

„Przyszłość biblioteki szkolnej zależy, zdaniem badaczy analizujących perspektywy jej rozwoju, od innowacyjności i zdolności adaptacyjnej do transformacji.”⁸

Tę nową jakość w minionym dziesięcioleciu tworzyli m.in. nauczyciele bibliotekarze. Były to panie: Kazimiera Kozło, Aneta Hombek, Joanna Mazurek-Śmieja, Aldona Chwist, Sabina Lazik-Wodarz, Miłostawa Moździuch i pisząca te słowa – Mirosława Grabowska. Jak wiele od nich zależy określiła prof. Bogumiła Staniów:

„ Nowoczesna biblioteka szkolna to przede wszystkim placówka prowadzona przez nowoczesnego bibliotekarza. Nawet tam, gdzie warunki pracy biblioteki szkolnej nie są najlepsze, ale bibliotekarze szkolni mają świadomość nadrzędnego kształcenia – i wykonują swoją pracę z wielką fachowością i zaangażowaniem, możemy mówić o bibliotece na miarę XXI wieku.”⁹

Funkcjonowanie biblioteki na odpowiednim poziomie nie byłoby możliwe bez wsparcia organu prowadzącego, kolejnych dyrektorów szkoły (Huberta Kołodzieja i Doroty Gajdy-Szczegieliak) oraz współpracujących nauczycieli.

„Do prawidłowego funkcjonowania media center niezbędna jest współpraca wszystkich zainteresowanych procesem kształcenia : nauczycieli, administracji szkoły, rodziców, członków stowarzyszeń, organizacji oświatowych oraz oczywiście samych pracowników media center ”.¹⁰

ZESTAWIENIE BIBLIOGRAFICZNE ARTYKUŁÓW Z CZASOPISM NA TEMAT SZKOLNEGO MULTIMEDIALNEGO CENTRUM DYDAKTYCZNO-BIBLIOTECZNEGO w ZESPOLE SZKÓŁ W DOBRZENIU WIELKIM za lata 2003-2013

Oprac. Sabina Lazik-Wodarz

1. Biblioteka pełna życia : dyrektor Ossolineum w Dobrzenu Wielkim / WIR // Panorama Opolska. – 2006, nr 21, s. 23.
2. Chwist, Aldona
Co słycać w dobrzeńskim Zespole Szkół / Aldona Chwist // Głos Dobrzenu. – 2008, nr 1.
3. Dobrzeń Wielki : nie ma dzieci – są ludzie // Nowa Trybuna Opolska. – 2012, 20 kwietnia.

⁸ E. B. Zybert, *Kultura organizacyjna w bibliotekach. Nowe i stare idee w zarządzaniu biblioteką*. Warszawa: Wydaw. SBP 2004, s.65 ; podobne stanowisko reprezentują M. Drzewiecki, J. Andrzejewska, J. Kołodziejska, J. Wojciechowski, A. Radwański.

⁹ Staniów, op.cit., s.22.

¹⁰ *Książka i biblioteka w środowisku edukacyjnym*, pod red. Elżbiety Barbary Zybert. Warszawa 2002 s. 93.

4. Grabowska, Mirosława
Biblioteczne walentynki / Mirosława Grabowska // Głos Dobrzienia. – 2007, nr 3.
5. Grabowska, Mirosława
Biblioteka szkolna w procesie edukacji / Mirosława Grabowska // Bibliotekarz Opolski. - 2013, nr 3 [online].www.wbp.opole.pl
6. Grabowska, Mirosława
Czy reformy systemu edukacji w Polsce zmieniły oblicze współczesnej biblioteki szkolnej? / Mirosława Grabowska // Biblioteka. – 2012, nr 6, s. 23- 25.
7. Grabowska, Mirosława
Czy zwierzęta mają duszę / Mirosława Grabowska // Kurier Rolniczy. – 2005, nr 12.
8. Grabowska, Mirosława Jak nowe technologie wspierają tradycję / Mirosława Grabowska // Biblioteka. – 2008, nr 1, s. 24- 25.
9. Grabowska, Mirosława
Magiczna biblioteka / Mirosława Grabowska // Biblioteka Szkolne Centrum Informacji . – 2008, nr 3, s. 17 – 19.
10. Grabowska, Mirosława
Małgorzata Budzyńska w Zespole Szkół w Dobrzenu Wielkim / Mirosława Grabowska // Głos Dobrzienia. – 2009, nr 4, s. 5.
11. Grabowska, Mirosława
Moja biblioteka. Mój użytkownik / Mirosława Grabowska // Biblioteka. – 2012, nr 6, s. 21- 22.
12. Grabowska, Mirosława
Nie tylko w swoim sosie. Szkolenie bibliotekarzy w Zespole Szkół w Dobrzenu Wielkim / Mirosława Grabowska // Głos Dobrzienia . – 2007, nr 3, s. 6.
13. Grabowska, Mirosława
Nowe media w pracy Szkolnego Multimedialnego Centrum Dydaktyczno – Bibliotecznego przy Zespole Szkół w Dobrzenu Wielkim / Mirosława Grabowska // Modelowe Nauczanie. – 2006, nr 3, s. 48 – 51.
14. Grabowska, Mirosława
O Januszu Korczaku w Zespole Szkół w Dobrzenu Wielkim / Mirosława Grabowska // Głos Nauczycielski . – 2012, nr 24.
15. Grabowska, Mirosława
Obchody Roku Janusza Korczaka w Zespole Szkół w Dobrzenu Wielkim / Mirosława Grabowska // Modelowe Nauczanie. – 2012, nr 3-4, s. 109 – 110.
16. Grabowska, Mirosława
Profesor Florian Śmieja był naszym gościem / Mirosława Grabowska // Głos Dobrzienia . – 2009, nr 6.
17. Grabowska, Mirosława
Rok 2010 – Rokiem Fryderyka Chopina / Mirosława Grabowska // Głos Dobrzienia. – 2010, nr 3/4.
18. Grabowska, Mirosława
Rola literatury regionalnej w kreowaniu kultury czytelniczej uczniów, na przykładzie Szkolnego Multimedialnego Centrum Dydaktyczno- Bibliotecznego przy Zespole Szkół w Dobrzenu Wielkim / Mirosława Grabowska // Pomag. Sobie Pr, R. 50 [właśc.51], nr 3, (2006), s. 81 -87.

19. Grabowska, Mirosława
Spotkania z Nauką / Mirosława Grabowska // Głos Dobrzienia. – 2009, nr 12 , s. 2.
20. Grabowska, Mirosława
Spotkania z Nauką / Mirosława Grabowska // Głos Dobrzienia. – 2010, nr 3/4.
21. Grabowska, Mirosława
Stulecie Urodzin Astrid Lindgren / Mirosława Grabowska // Głos Dobrzienia. - 2007, nr 12.
22. Grabowska, Mirosława
Wędrówki po Nepalu – spotkanie z Jarosławem Cieślińskim / Mirosława Grabowska // Głos Dobrzienia. – 2010, nr 7/8.
23. Grabowska, Mirosława
Z bibliotecznej półki ... / Mirosława Grabowska // Echo Gmin Opolskich. – 2013, nr 5.
24. Grabowska, Mirosława
Z życia Stowarzyszenia / Mirosława Grabowska // Kurier Rolniczy. – 2006, nr 1.
25. Jagiełła , Andrzej
Spotkanie z Pippi Langstrumpf : Dobrzeń Wlk. Świątowali setne urodziny Astrid Lindgren / Andrzej Jagiełła // Nowa Trybuna Opolska. – 2007, 15 listopada.
26. Kołodziej, Urszula
Szczególny dzień w Zespole Szkół w Dobrzenu Wielkim / Urszula Kołodziej – II. // Głos Dobrzienia. – 2003, nr 11, s. 1, 4, 7.
27. Konopka, Anna
Książki już wędrują / Anna Konopka // NTO. – 2011, 2 listopada.
28. Łazik – Wodarz , Sabina
Europejska literatura młodzieżowa w Zespole Szkół w Dobrzenu Wielkim / Sabina Łazik – Wodarz // Beczka. – 2009, nr 7 (212), s. 9 .
29. Łazik – Wodarz, Sabina
Światowy Dzień Poezji : „Wiosna, wiosna, Ach to ty” / Sabina Łazik – Wodarz // Beczka. – 2010, nr 5 (228).
30. Mazurek-Śmieja, Joanna
Rola biblioteki multimedialnej w Zespole Szkół w Dobrzenu Wielkim / Joanna Mazurek – Śmieja // Modelowe Nauczanie. – 2006, nr 3, s. 52 – 54.
31. Mazurek – Śmieja, Joanna
Spotkanie z poetą / Joanna Mazurek – Śmieja // Głos Dobrzienia. – 2010, nr 1/ 2, s. 3.
32. Mazurek – Śmieja, Joanna
Urodziny Kubusia Puchatka w Szkolnym Multimedialnym Centrum Dydaktyczno – Bibliotecznym / Joanna Mazurek –Śmieja // Głos Dobrzienia. – 2006, nr 11.
33. Moździoch, Mirosława
Czytanie – lubię to ! – relacje z I festiwalu Literatury Młodzieżowej / Mirosława Moździoch // Bibliotekarz Opolski . – 2012, nr 2, s. 1-3.

34. Pochroń, Edward
Mirosława Grabowska Opolskim bibliotekarzem Roku 2012 / Edward Pochroń // Echo Gmin Opolskich. – 2013, nr 5.
35. Pochroń, Edward
Mobilizowanie bibliotek / Edward Pochroń // Echo Gmin Opolskich. – 2012, nr 10.
36. Pochroń, Edward
To już biblioteka XXI wieku / Edward Pochroń // Echo Gmin Opolskich. – 2012, nr 10.
37. Pochroń, Edward
W Dobrzeniu Wielkim kochają literaturę młodzieżową / Edward Pochroń // Echo Gmin Opolskich. – 2013, nr 3.
38. Pochroń, Kajetan
Czytanie – lubię to ! / Kajetan Pochroń // Echo Gmin Opolskich. – 2012, nr 3, s. 7.
39. Ptak, Natalia
Co ty wiesz o balneologii ? / Natalia Ptak // Modelowe Nauczanie. – 2012, nr 3-4, s. 100 – 102.
40. Ratajczak – Olszewska, Bożena
Relacje z I Forum Bibliotekarzy Województwa Opolskiego – 18 października 2012 r. Dobrzeń Wielki / Bożena Ratajczak – Olszewska // Bibliotekarz Opolski. – 2013, nr 1.
41. Rippel, Rafał
Szkolne Multimedialne Centrum [Dydaktyczno-Biblioteczne] tętni życiem. – II. / Rafał Rippel // Echo Gmin Opolskich. – 2008, nr 6, s. 8.

- RELACJE -

Ewa Gaida,
Bożena Ratajczak-Olszewska
Biblioteka i Centrum Informacji
Naukowej PMWSZ w Opolu

Sprawozdanie**z Konferencji Szkoleniowej Dyrektorów Bibliotek Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych *Nowe wyzwania dla bibliotekarzy: Aspekty integracji uczelnianych systemów bibliotecznych*, PMWSZ w Opolu 3-5 września 2013 roku.**

Biblioteka i Centrum Informacji Naukowej Państwowej Medycznej Wyższej Szkoły Zawodowej w Opolu, pod patronatem JM Rektora dr Tomasza Halskiego, zorganizowała w dniach 3-5 września 2013 roku ogólnopolską Konferencję szkoleniową dyrektorów Bibliotek Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych *Nowe wyzwania dla bibliotekarzy: Aspekty integracji uczelnianych systemów bibliotecznych*. Uczelnia miała zaszczyt gościć wspaniałych bibliotekarzy wyższych szkół zawodowych w Polsce, m.in. z Płocka, Legnicy, Białej Podlaskiej, Konina, Raciborza, Tarnowa, Włocławka, Chełma, Oświęcimia, Jeleniej Góry, Skierniewic. Obok dyrektorów bibliotek uczestnikami konferencji byli również bibliotekarze Uniwersytetu Opolskiego, Politechniki Opolskiej, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu, a także prelegenci z Warszawy i Niemiec.

Uroczystą kolacją w pierwszym dniu zjazdu Pani Dyrektor mgr Bożena Ratajczak – Olszewska witała gości, prezentując równocześnie nowoczesne obiekty Uczelni położone wśród zieleni w formie parku, co tworzy swoisty i niepowtarzalny klimat. Docelowym miejscem zwiedzania była rozbudowana Biblioteka i Centrum Informacji Naukowej, najważniejsza inwestycja budowlana PMWSZ w Opolu w roku 2012.

Część szkoleniowa Konferencji odbyła się w Sali Wykładowej PMWSZ w Opolu przy ul. Katowickiej 68. Gości uroczycie przywitał Rektor, dr Tomasz Halski, a obradom przyglądała się przez cały czas Pani Prorektor ds. studenckich, dr Lucyna Sochocka, opiekun Biblioteki i CIN. Bożena Ratajczak – Olszewska prowadziła spotkanie w nietypowy sposób, w formie dyskusji, umożliwiając wszystkim zainteresowanym komentarze i pytania po każdym wystąpieniu.

Obrady podzielone zostały na dwie części. Jako pierwszy wystąpił mgr Jan Pojedyniec, dyrektor Biblioteki PWSZ w Tarnowie, z referatem *Stan bibliotek państwowych wyższych szkół zawodowych w Polsce – doniesienia wstępne*. Przedstawiona została charakterystyka bibliotek pod względem przestrzeni bibliotecznych i zbiorów, finansów, udostępniania zbiorów i innych działań i usług bibliotecznych, m.in. prowadzenia przy bibliotekach archiwów i wydawnictw. To pierwsza próba badań dotycząca bibliotek wyższych szkół zawodowych, pełne wnioski z badań opublikowane zostaną w czasopiśmie uczelnianym PMWSZ w Opolu *Puls Uczelni* w najbliższych numerach.

Drugie wystąpienie przedstawiła mgr Marzena Dziołak z biblioteki PWSZ w Białej Podlaskiej *Ocena bibliotek PWSZ – wnioski z badań ankietowych* (na podstawie referatu prezentowanego na Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Państwowe Wyższe Szkoły Zawodowe w Polsce: dokonania, stan obecny, perspektywy” w Białej Podlaskiej). To kolejne badanie na temat funkcjonowania bibliotek PWSZ w Polsce na podstawie kwestionariusza ankiety dotyczącej ośmiu kluczowych dla oceny działalności bibliotek obszarów tematycznych: struktury organizacyjnej i dostępności biblioteki, personelu biblioteki, budżetu i infrastruktury, zbiorów biblioteki i polityki gromadzenia,

udostępniania zbiorów użytkownikom, usług bibliotecznych, dydaktyki, współpracy z innymi instytucjami i organizacji imprez. Wyniki badań zostaną opublikowane przez autorkę w materiałach uczelnianych PWSZ w Białej Podlaskiej.

Nowe wyzwania dla bibliotek w świetle projektu nowelizacji ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym przedstawiła mecenas Jagoda Komenda, Kancelaria Prawna Meissner&Partnerzy, PMWSZ w Opolu. Zmiany związane są, m.in. z ułatwieniem dostępu do studiów wyższych osobom dojrzałym w ramach uczenia się przez całe życie, zapewnieniem lepszej jakości kształcenia przy uwzględnieniu autonomii programowej Uczelni, dostosowaniem funkcjonowania uczelni do skutków niżu demograficznego, wprowadzeniem – co szczególnie interesuje bibliotekarzy – ogólnopolskiego repozytorium prac dyplomowych wraz z ich oceną antyplagiatową.

Tym tematem wprowadzono główny punkt programu, ponad dwugodzinne, specjalistyczne szkolenie przeprowadzone przez mgr Magdalenę Rzodkiewicz oraz mgr Dominika Bralczyka z Firmy Plagiat.pl Sp.z o. o. z Warszawy *Funkcje Akademickiego Systemu Archiwizacji Prac i Internetowego Systemu Antyplagiatowego Plagiat.pl na tle zagadnień ochrony własności intelektualnej*. Szkolenie obejmowało zagadnienia związane z obowiązkiem archiwizacji prac dyplomowych, aspekty integracji systemów: bibliotecznego, dziekanatowego i antyplagiatowego oraz program Akademicki System Archiwizacji Prac, jako platformę gromadzenia i wymiany własności intelektualnej.

Materiał szkoleniowy oparty był na podstawach prawa autorskiego i ochrony własności intelektualnej, akcentował sposoby przeciwdziałania zjawisku nierzetelności intelektualnej oraz tworzenie archiwum w systemie otwartego dostępu do wiedzy i nauki. W trakcie szkolenia przedstawiono także modelową analizę antyplagiatową publikacji wraz z interpretacją jej wyników i umieszczeniem pracy pisemnej w bazie.

Każdy uczestnik szkolenia otrzymał certyfikat ukończenia szkolenia w zakresie ochrony własności intelektualnej w nauce i dydaktyce, implementacji procedur antyplagiatowych na uczelni, archiwizacji prac dyplomowych, obsługi platformy ASAP oraz wybranych zagadnień związanych z reformą szkolnictwa wyższego.

Rozpoczynając część drugą konferencji, prelegent Zbigniew Szarejko, Firma H+H Software GmbH Getynga/Niemcy, przedstawił projekt HAN (Hidden Automatic Nawigator) – *Zarządzanie dostępem do elektronicznych źródeł informacji w środowiskach bibliotecznych*. Udostępnianie czytelnikom elektronicznych źródeł danych jest w obecnej dobie wyzwaniem dla bibliotekarzy. Oferta firmy H+H Software GmbH zawiera oprogramowanie, którego zadaniem jest pomóc bibliotekarzowi w administrowaniu takimi źródłami, jak i równocześnie służyć osiągnięciu maksymalnej łatwości w dostępie czytelników do elektronicznych zasobów spoza terenu biblioteki.

Kolejnym punktem obrad były warsztaty przeprowadzone przez Panią Marzenę Dziołak (Biblioteka PWSZ w Białej Podlaskiej) przedstawiające system tworzenia bibliografii pracowników uczelni i bibliografii cytowań za pomocą oprogramowania „Expertus” firmy Splendor. System doskonale sprawdza się w zakresie tworzenia bibliografii dorobku naukowego, w tym bibliografii cytowań oraz analizy bibliometrycznej, bibliografii dziedzinowej - bibliografia zawartości czasopism, wydawnictw zwartych i bibliografii regionalnych, baz prac licencjackich, magisterskich, doktorskich, habilitacyjnych i innych.

Pani mgr Barbara Nogajska, pracownik Biblioteki i CIN PMWSZ w Opolu, przedstawiła możliwości Polskiej Bibliografii Naukowej Systemu MNiSW Pol-on. Jest to nowo utworzony portal przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, poprzez który istnieje możliwość gromadzenia informacji dotyczących polskich i zagranicznych czasopism naukowych, publikacji polskich naukowców, a także deponowania pełnych tekstów

publikacji naukowych w centralnym repozytorium PBN. Biblioteka PMWSZ w Opolu rozpoczęła prace bibliograficzne właśnie w module Polska Bibliografia Naukowa.

Następne warsztaty przeprowadzone przez Panią mgr Natalię Ptak, również bibliotekarką Biblioteki PMWSZ w Opolu, związane były ze sposobami indeksacji czasopism naukowych na przykładzie bazy Index Copernicus oraz CEJSH (The Central European Journal of Social Sciences and Humanities). Baza Index Copernicus to międzynarodowa, specjalistyczna platforma promująca osiągnięcia nauki, wspierająca krajową i międzynarodową współpracę pomiędzy naukowcami, wydawnictwami czasopism naukowych i jednostkami naukowymi. Baza indeksacyjna zawiera dane wydawnicze czasopism naukowych oraz abstrakty artykułów. Baza uwzględniona jest w ocenie polskich czasopism naukowych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Z kolei baza CEJSH to Środkowoeuropejskie Czasopismo Nauk Społecznych i Humanistycznych (z siedzibą w Poznaniu). Elektroniczna, ogólnodostępna baza gromadząca angielskie streszczenia artykułów i rozpraw, które ukazały się głównie w językach narodowych w czasopismach poświęconych naukom społecznym i humanistycznym, wydawanych w Europie Środkowej, przede wszystkim w Czechach, Polsce, Słowacji, Węgrzech, a także w Bośni i Hercegowinie, Estonii, Łotwie, Litwie, Serbii, Słowenii i Ukrainie.

Poprzez dobrze przygotowane prezentacje uczestnicy mogli zobaczyć krok po kroku jak wygląda obsługa tychże systemów pod kątem technicznym i merytorycznym. Bazy uzupełniane są przez bibliotekarzy naszej opolskiej biblioteki w związku z wydawanym w PMWSZ w Opolu czasopismem naukowo – informacyjnym *Puls Uczelni* (punktacja Index Copernicus – 5.10!).

Dyrektor Biblioteki KPSW w Jeleniej Górze mgr Kazimierz Stąpór omówił temat *Organizacji pracy Biblioteki i Centrum Informacji Naukowej, sekcji wydawniczo-poligraficznej i archiwum Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej w Jeleniej Górze*. Referent przedstawił schemat organizacyjny Biblioteki i Centrum Informacji Naukowej karkonoskiej szkoły, zadania sekcji wydawniczo – poligraficznej KPSW w zakresie wydawnictw i usług poligraficznych oraz działalność archiwum uczelnianej w strukturze biblioteki uczelnianej.

Goście zapoznali się również z nową odsłoną serwisu Ibuk.pl dla instytucji - Ibuk Libra, którą przedstawiła przedstawicielka platformy PWN Ibuk.pl Anna Radoszewska z Warszawy. Jest to największa platforma książek elektronicznych w języku polskim dla bibliotek akademickich, publicznych i specjalistycznych umożliwiającą dostęp do pełnych tekstów książek naukowych, a także beletrystyki. Z platformą Ibuk.pl współpracuje obecnie większość bibliotek PWSZ w Polsce.

Obfity dzień konferencyjny zamknął uroczysty obiad z władzami PMWSZ w Opolu.

W godzinach późno popołudniowych goście udali się na spacer po zabytkowym Opolu. Wieczór zakończył się wyjątkowo miłym akcentem - koncertem na gitarę klasyczną, *Od Bacha do Beatelsów* wykonanym przez Tadeusza Pabisiaka, gitarzystę klasycznego, w Kawiarni i Restauracji Artystycznej „Dworek”, najstarszym zabytkowym budynku w Opolu.

Ostatni, studyjny dzień spotkania pod nazwą – wyjątkowe biblioteki Opola przeznaczony został na złożenie wizyty w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Opolu, gdzie prawdziwie przyjacielskie przyjęcie zgotowali kolegom bibliotekarzom dyrektorzy Tadeusz Chrobak i Piotr Polus. Wielkie wrażenie wywarła na gościach działalność tej wspaniałej biblioteki, zaprezentowano również funkcjonowanie Opolskiej Biblioteki Cyfrowej. W Miejskiej Bibliotece Publicznej w Opolu zakończono „marsz biblioteczny”. Pani Katarzyna Pawluk oprowadziła gości po pięknym budynku biblioteki, a na refleksje przyszedł czas przy kawce w kawiarni *Kafka*.

Merytoryczne dyskusje w kameralnym gronie kontynuowane były podczas obiadu, który był kończąco i najsmutniejszą częścią zjazdu, bowiem grupa bibliotekarzy Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych zawiązała w ostatnich latach nie tylko trwałe zawodowe przyjaźnie, ale i mocno pogłębiła prywatne kontakty.

Dziękujemy za przyjazd do Opola wszystkim Dyrektorom, Prelegentom za profesjonalne wystąpienia, gościom za zaszczylenie swoją obecnością naszej Konferencji.

Za rok kierunek - Biblioteka Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie.

Teresa Hruby
Koło SBP w Namysłowie

Książki na łańcuchach – z wizytą w Bibliotece łańcuchowej w Kościele Zamkowym w Oleśnicy

Grupa bibliotekarzy powiatu namysłowskiego w ramach obchodów „Światowego Dnia Książki” zorganizowała 19 kwietnia 2013 roku, wyjazd szkoleniowo-edukacyjny do Oleśnicy, aby zobaczyć książki na łańcuchach.

Biblioteka łańcuchowa w Kościele Zamkowym w Oleśnicy - obok kilku bibliotek kościelnych we Włoszech oraz w holenderskim Zutphen i angielskim Hereford - jest ostatnią zachowaną biblioteką łańcuchową w Europie Środkowej. Tylko w Złotorzy można oglądać rekonstrukcję podobnego rozwiązania czytelniczego.

Obecnie tym niezwykłym księgozbiorem opiekuje się proboszcz parafii ks. Władysław Ozimek. To dzięki jego uprzejmości mogliśmy zobaczyć bibliotekę, ponieważ biblioteka nie jest udostępniana zwiedzającym, jest to możliwe tylko po wcześniejszym uzgodnieniu. Początkowo w oleśnickich zbiorach znajdowało się ponad pół tysiąca książek, z czasem jednak część zaginęła. W 1998 r. wszystkie woluminy zostały odrestaurowane.

Do dziś przetrwało 239 egzemplarzy. To głównie dzieła teologiczne, ale zachowało się też kilka ksiąg o tematyce astrologicznej i prawnej. Przy 52 woluminach zachowały się łańcuchy, a na szeregu innych widoczne są ślady po mocowaniach łańcucha. Niestety stan, w jakim przetrwały do naszych czasów zbiory oleśnickiej biblioteki był zatrważający. Należało podjąć prace restauracyjne w celu uratowania niszczącego zbioru. Próby ratowania księgozbioru podjęte przez proboszcza Kościoła Zamkowego (początkowo przez ks. proboszcza Jana Suheckiego, a następnie ks. inf. Władysława Ozimka) oraz organizacji społecznych (głównie Społeczny Zarząd Odbudowy Zabytków), sprawiły, że na początku lat 90 księgi poddano niezbędnej dezynsekcji.

Zbiór książek, znany dzisiaj jako Biblioteka łańcuchowa w Oleśnicy, ufundował w 1594 r. książę ziebicko-oleśnicki Karol II Podiebrad. Zbiory książek pochodziły prawie bez wyjątku z darowizn osób z różnych warstw księstwa oleśnickiego (i nie tylko) - mieszczan, szlachty, dworzan książęcych, pastorów, biskupów i książąt. Woluminy umieszczono w pomieszczeniu nad głównym wejściem do zamkowego kościoła św. Jana Chrzciciela. W swoim założeniu miały być dostępne nie tylko dla duchownych, gimnazjalistów i nauczycieli, ale dla wszystkich mieszkańców Oleśnicy, którzy chcieliby z nich skorzystać. Biblioteka była ogólnie dostępna i dlatego uznano, że dzieła należy chronić przed kradzieżą przy pomocy łańcuchów mocowanych do książek. Jednak ogólnie dostępne książki narażone były na zniszczenie i kradzież, wkrótce zostały zaopatrzone w łańcuchy przymocowane do stołów, przy których siadali czytelnicy. Stąd też nazwa biblioteki.

W przypadku dzieł większego formatu - łańcuch był dłuższy (długość śląskiego łokcia - 60,3 cm) i mocniejszy. Książki o mniejszym formacie były chronione krótszym i słabszym łańcuchem. W obu przypadkach na końcu łańcucha znajdowało się kółko. Zakładano je na drąg, znajdujący się nad stołem czytelniczym. łańcucha książkowego nie można było odzepić od drąga bez udziału bibliotekarza. Liczba tomów nigdy nie przekroczyła 550, a na początku XIX wieku spadła nawet do 400. Na początku XX wieku liczba tomów zmniejszyła się do 350, a obecnie wynosi 239. Los zaginionych egzemplarzy pozostaje nieznanymi.

Zachowany księgozbiór, oprócz literatury teologicznej lub użytkowej literatury religijnej zawiera nieliczne utwory z dziedziny prawa i astrologii. Ich zakres tematyczny odpowiada przeciętnej bibliotece gimnazjalnej i kościelnej tamtych czasów. Charakterystyczne jest natomiast to, że niektóre starodruki ewangeliczne oprawiono w średniowieczne pergaminy ze starymi katolickimi rękopiśmiennymi tekstami liturgicznymi, a także hebrajskimi

apokryfami. Z całą pewnością jest rzeczą niezwykłą, że książki przykuto do łańcuchów na wzór dawnych bibliotek klasztornych. Takie postępowanie było już rzadkością pod koniec XVI w., lecz dzięki temu powstał zabytek kulturalno-historyczny o wyjątkowym znaczeniu.

Oleśnicka biblioteka łańcuchowa nie została głęboko zbadana. A przecież jest w tych zbiorach zawarta mało znana historia Oleśnicy (jakoby w jednej z nich znajdują się własnoręczne zapiski J. Bocka na marginesach, są również nazwiska, tytuły, herby, pełnione funkcje darczyńców, ich exlibrisy itp.). Można tylko mieć nadzieję, że znajdzie się osoba, która zbada dogłębnie tak niezwykle cenne zbiory tej wyjątkowej biblioteki.

Krystyna Pychyńska

Dział Udostępniania Zbiorów MiGBP w Kluczborku

„Majówka z Biblioteką – kreatywnie w kluczborskiej Bibliotece”

W związku z obchodami Tygodnia Bibliotek 2013 nasza Biblioteka przygotowała szereg imprez dla czytelników. Otworzyliśmy wystawę pt. „Hobby naszych czytelników”, na której zostały zaprezentowane twórcze i kolekcjonerskie pasje czytelników naszej Biblioteki oraz osób zainteresowanych.

Zorganizowano wykład Janiny Sikorskiej, dyrektor Muzeum im. Jana Kasprowicza w Inowrocławiu, pt. „Całe moje życie streściło się w tej wielkiej alternatywie: wszystko albo nic. Wybrałem wszystko.” dotyczący Stanisława Przybyszewskiego. Podczas wykładu licealiści zdobyli wiedzę na temat burzliwego życia i twórczości Przybyszewskiego. Zorganizowano obchody 50-lecia wiejskiej Filii Bibliotecznej w Borkowicach.

14 maja 2013 roku odbyła się w Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Kluczborku Majówka z Biblioteką. Imprezę zorganizowano z okazji obchodzonego w maju Dnia Bibliotekarza i Bibliotek oraz Tygodnia Bibliotek. Nawiązując do tegorocznego hasła Tygodnia Bibliotek „Biblioteka przestrzenią dla kreatywnych”, chcieliśmy przedstawić naszą Bibliotekę jako miejsce, gdzie można ciekawie i pożytecznie spędzić czas oraz gdzie mieszkańcy naszego powiatu mogą rozwijać i promować swoje talenty, a także jako miejsce, które obok oferty czytelniczej, wspiera ciekawe pomysły oraz umożliwia rozwój zdolności w wielu dziedzinach.

Na Majówkę z Biblioteką przygotowano program artystyczny. Były to dwa przedstawienia. Pierwsze pt. „**Świat bajek widziany oczami dziecka**” było przeznaczone dla grup przedszkolnych. Po przedstawieniu dzieci bawiły się wspólnie z przedstawicielami Centrum Helen Doron w Kluczborku w różne gry językowe. Kończąc majówkowy pobyt, nasi mali goście zeszli do bibliotecznych podziemi zobaczyć wystawę „Hobby naszych czytelników”. Drugie przedstawienie zorganizowano w ramach obchodów Roku poety Juliana Tuwima pt. „**I co Pan na to?**” dla grup gimnazjalnych i zaproszonych gości. Młodzież gimnazjalna po przedstawieniu uczestniczyła w quizie „Kluczbork – moje miasto”. Quiz ten, zorganizowany w związku z 760-leciem miasta Kluczborka, był doskonałą lekcją historii o Kluczborku i okazją do zapoznania się z współczesnymi realiami miasta. Przedstawienia zostały przygotowane przez Koło Teatralne **Felifofter** z Zespołu Szkół Ogólnokształcących STO w Kluczborku pod przewodnictwem pani Anety Gieselbert.

W czasie Majówki z Biblioteką rozstrzygnięto 2 konkursy, które wcześniej ogłoszone, miały zachęcić naszych użytkowników do kreatywnego myślenia. Na pierwszy konkurs na hasło promujące Miejską i Gminną Bibliotekę Publiczną w Kluczborku wpłynęło 13 prac. Jury przyznało ex aequo 2 nagrody za hasła: „Kluczborska Biblioteka właśnie na Ciebie czeka” i „W kluczborskiej bibliotece książki czytamy, wiedzę zdobywamy”. Na konkurs literacki "Los czy wybór - tutaj mieszkam" wpłynęły 3 prace. Jury przyznało 1 nagrodę.

W Majówce z Biblioteką wzięło udział 150 uczestników, były to przedszkolaki z Przedszkola Nr 1, Nr 7, Nr 8 i z Kraskowa (PP nr 5), uczniowie ze Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego, Publicznego Gimnazjum Nr 3, Nr 5 oraz zaproszeni goście.

- KOMUNIKAT -**„E-booki na wynos” – nowy projekt WBP w Opolu**

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu realizuje w 2013 roku projekt „E-booki na wynos”, dzięki wsparciu finansowemu Fundacji „Aktywni w Regionie” grupy Heidelberg Cement Górażdże.

WBP w Opolu w ramach realizacji projektu zakupi e-czytniki książek elektronicznych, które będą wypożyczone czytelnikom wraz z kolekcją e-booków.

Oferta kierowana jest priorytetowo do czytelników niepełnosprawnych, niedowidzących, niewidomych i seniorów. Dzięki syntezytorowi mowy każda książka może być odczytana przez lektora. Osoby niedowidzące mogą natomiast znacząco powiększyć czcionkę i samodzielnie czytać. Czytnik umożliwi również odtwarzanie audiobooków.

Czytniki posłużą również w realizacji cyklu szkoleń dla bibliotekarzy bibliotek publicznych woj. opolskiego, którzy będą mogli bezpośrednio na urządzeniach zapoznać się z nowymi zjawiskami, jakie pojawiają się na rynku książki.

- KULTURA: LITERATURA • KSIĄŻKA • CZASOPISMIENICTWO -

Małgorzata Pindera

Dział Udostępniania Zbiorów WBP w Opolu

Audiobooki z bibliotecznej kolekcji - dla dzieci

Wśród wielu audiobooków dostępnych w WBP w Opolu wyróżnić można sporą kolekcję tytułów adresowanych do dzieci. Jest to niemal jedyna propozycja, jaką biblioteka wojewódzka (ze względu na swój profil) oferuje dzieciom. Audiobooki dla dzieci cieszą się sporym zainteresowaniem, wypożyczają je dorośli przy okazji wizyt w Wypożyczalni.

Chciałam zarekomendować książki z bestsellerowej serii: *Edyta Jungowska czyta Astrid Lindgren: „Lottę z ulicy Awanturników”* i *„Emila ze Smalandii”*. Znalazły się one na Złotej Liście Fundacji Cała Polska Czyta Dzieciom.

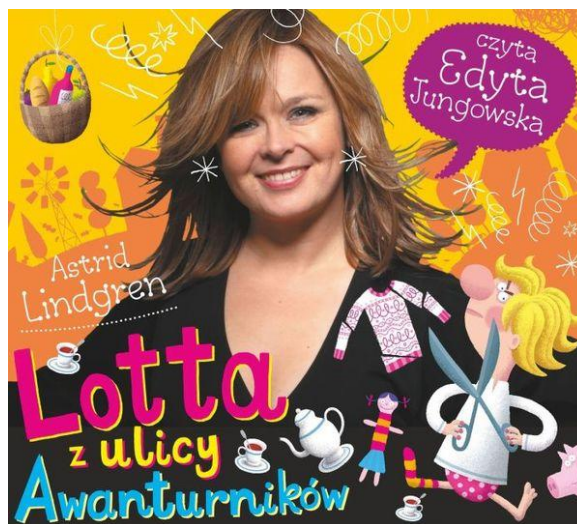
Audiobooki te przyciągają już samymi okładkami (zaprojektowanymi przez Piotra Sochę). Bogata szata graficzna, żywe kolory, uśmiechnięta twarz Edyty Jungowskiej wzbudzają pozytywne odczucia i zachęcają do zapoznania się z treścią książek.

***Lotta z ulicy Awanturników* / Astrid Lindgren - Warszawa : [Jung-off-ska](#), cop. 2013.**

1 płyta CD (1 godz)

(Edyta Jungowska Czyta Astrid Lindgren)

Nagranie w formacie audio.

„Lotta z ulicy Awanturników” to książka adresowana dla dzieci do czwartego roku życia.

To urocza historia o pięcioletniej dziewczynce, która pewnego dnia wstaje z łóżka „lewą nogą” i przez cały dzień swoimi humorkami zdręcza cały dom. Ze złości niszczy nieulubiany, drapiący sweterek i postanawia wyprowadzić się z domu i to na całe życie. Jedynym „sojusznikiem” upartej Lotty staje się ulubiona przytulanka w kształcie prosiaczka. Jak to się skończy? Odsyłam do lektury...

Książeczka ukazuje świat widziany z perspektywy dziecka i jego problemów. Przedstawia także mądrych, kochających rodziców i wspaniały, ciepły dom.

Historia Lotty była jedną z ulubionych opowieści wielkiego szwedzkiego reżysera Ingmara Bergmana.

Emil ze Smalandii / Astrid Lindgren - Warszawa : [Wydawnictwo Jung-off-ska](#), cop. 2013.

**- 1 płyta CD (1 godz 30 min)
(Edyta Jungowska Czyta Astrid Lindgren)
Nagranie w formacie mp3.**

„Emil ze Smalandii” to audiobook przeznaczony dla dzieci w wieku 4-6 lat.

Jest to historia o pięcioletnim Emilu. Chłopcu o pięknych, niebieskich oczach, jasnych kędzierzawych włosach, wyglądającym bardzo niewinnie, sprawiającym miłe wrażenie, będącym w rzeczywistości niesfornym, pełnym temperamentu urwisem, zawsze egzekwującym od dorosłych to, czego chce.

Emil śpi w swojej ulubionej czapce – cyklistówce i z ukochaną strzelbą – dubeltówką, wkłada głowę do wazy z rosofem, dokucza siostrze, goni kota...

Autorka stworzyła tę postać dla swojego wnuka, Karla Johana, który uwielbiał się awanturować. Pewnego dnia kiedy wnuczek bardzo się złościł, babcia Astrid spytała go, czy wie, kim jest Emil. Trzylatek był tak bardzo ciekawy, że zapomniał o swoich humorach. I tak już zostało. Emil ze Smalandii stał się ulubioną postacią zarówno Karla jak i samej Astrid.

Książka powstała w latach 60. XX wieku. Została wówczas uznana za rewolucyjną ponieważ ukazywała rodzinę, w której nie stosuje się kar fizycznych, lecz wychowuje się bez przemocy. Opowiadała o niezbyt zamożnej rodzinie, w której mimo skromnych warunków panuje budująca, pełna ciepła atmosfera.

Polecam audiobooki szwedzkiej autorki – Astrid Lindgren po mistrzowsku interpretowane przez Edytę Jungowską. Aktorka czyta w sposób zawadiacki, z werwą, świetnie oddając charakter niesfornych dzieciaków. Audiobooki te są pełnymi słuchowiskami wyreżyserowanymi przez Rafała Sabarę, muzyką niejakiego Salvadora z dali i piosenkami Filipa Kuncewicza. Dzieci pokochają Lottę, Emila i innych zwariowanych urwisów!

Agnieszka Hałubiec
Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Opolu

Na regale

Przegląd nowości wydawniczych

Regał: Literatura faktu

Jeść przyzwoicie : autoeksperyment / Karen Duve ; przeł. Karolina Kuszyk. - Wołowiec : Wydawnictwo Czarne, 2013. - 333 s. ; 21 cm.

Nie ma wątpliwości, że tego rodzaju książki wywołują zamęt i skutecznie psują samopoczucie. I to jest największa zaleta takich publikacji. Forma autoeksperymentu, który zastosowała na sobie autorka Karen Duve uwiarygadnia i wzmacnia przesłanie i wnioski. W ostateczności autorka przerobiła wszystko na własnej skórze i teraz dzieli się obserwacjami. Bardzo istotne jest to, że wielu z nas może utożsamić się w 100 % z Karen Duve.

Kiedy Karen zaczynała swój eksperyment była konsumentką jak miliony ludzi. Niby świadoma, a jednak obojętna. Niby wie, że kurczak grillowany to wcześniej skatowane zwierzę, ale pragnienie zwycięża. Do czasu, kiedy włączy się refleksja. Nie tylko kilkuminutowa, ale ta głębsza, która uwiera i zostaje z człowiekiem na dłużej. Przetestowała na sobie wszystkie diety od odżywiania się produktami bio, przez wegetarianizm do fruktarianizmu. Doświadczenie to pozwoliło jej wybrać na nowo i zmienić swoje życie.

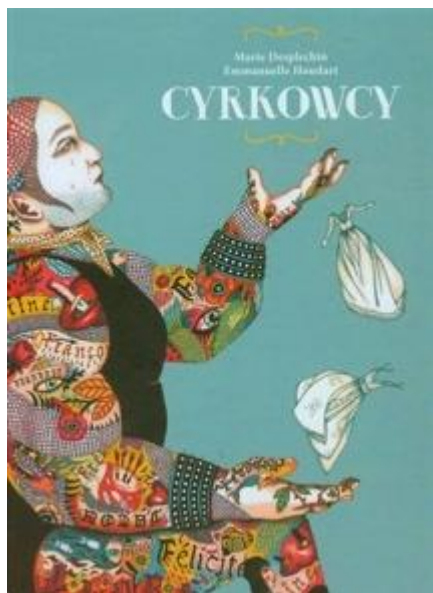
Walorem tej książki jest wielopunktowy ogląd. Brak natrętnego ideologizowania. Autorce chodzi o moralny wybór, o bycie lepszym człowiekiem – co mieści się w ogólnoludzkich wartościach, bez nacechowania religijnego, chociaż pojawiają się czasem odniesienia do chrześcijaństwa.

Być dobrym zawsze warto. Bez względu na konfesję lub jej brak. Czy można być dobrym jedząc zwierzęta? Na to pytanie można sobie już tylko samodzielnie odpowiedzieć. Być może lektura książki *Jeść przyzwoicie* będzie w tym pomocna.

Jeść przyzwoicie to książka o wyborach w ogóle. Nie tylko o tym, że warto zrezygnować z jedzenia barci mniejszych, ale także o tym, żeby starać się rozsądnie i z zachowaniem przyzwoitości wybierać różne produkty. Mając na względzie cierpienie zwierząt, ale także z powodu cierpienia ludzi, wykorzystywanych przy produkcji różnych artykułów.

Regał: Opowiadanie młodzieżowe francuskie

Cyrkowcy / Marie Desplechin, Emmanuelle Houdart ; przeł. Marzena Dupuis. - [Wrocław] : Wydawnictwo Format, cop. 2012. - 51, [2] s. : il. kolor. ; 38 cm.

Świat cyrku daje szczególne możliwości snucia opowieści nieszablonowych. Magiczna rzeczywistość ujmuje w klamrę metafory, wszystko staje się możliwe. Teatralność i przerysowanie buduje przestrzeń dla tworzenia wyjątkowych fabuł i postaci. Można wyostrzyć to, co w życiu bywa ukryte, nienazwane, wstydliwie chowane.

Cyrkowcy Marie Desplechin i Emmanuelle Houdart oddają nam baśniowy świat – a także prawdziwy. Przepiękne opowieści o artystach cyrkowych opowiedziane gawędziarskim językiem stanowią wyjątkowe wydawnictwo. Tak w warstwie słowa, jak i obrazu.

W cyrku wszystko jest możliwe i nic nie zadziwia. Inność jest akceptowana, nawet wskazana. Dlaczego tylko w cyrku jest do przyjęcia?

Siostry syjamskie, kolos, chłopiec z wielką głową, muzyk bez rąk, kobieta z brodą – to barwna paleta postaci o wyjątkowej osobowości. Znajdziemy wśród nich smutek, samotność, niespełnienie, liczne wzruszenia, ale także śmiech, akceptację inności, miłość.

„Dzielić opowieści i emocje, które z sobą niosą, to coś znacznie więcej niż płytkie westchnienia i ulotne pocałunki, jakie daje sobie większość ludzi, twierdzących, że łączy ich miłość” – mówi narrator. Siła *Cyrkowców* leży właśnie w opowieści i emocjach, które niosą. Warstwa obrazu dopełnia całości.

W książce nie brakuje również humoru, dowcipu, otuchy, zachęty. Świetny skład wydawnictwa to wyjątkowa przyjemność dla oka. Cudowne ilustracje cyrkowych postaci to osobne dzieła. Można się cieszyć, że na polskim rynku wydawniczym coraz piękniej i nietuzinkowo.

W cyrku jak w życiu, żonglerka uczuć. Poszukiwanie lepszego wariantu codzienności, miejsce na fantazję i niespotykane zdarzenia. Ale także ciemna strona życia - oszustwa, cyniczne manipulacje. Wszystko można tam znaleźć. A może cyrkowcy to my? Przerysowani, ale prawdziwi?

LOKALNE PRAWO BIBLIOTECZNE

- UCHWAŁA NR XXXI/259/13 RADY GMINY BRANICE z dnia 27 maja 2013 r. w sprawie nadania statutu Gminnej Bibliotece Publicznej w Branicach
- UCHWAŁA NR XXXI/300/2013 RADY GMINY DOBRZEŃ WIELKI z dnia 25 lipca 2013 r. zmieniająca uchwałę w sprawie połączenia Gminnego Ośrodka Kultury w Dobrzenu Wielkim i Gminnej Biblioteki Publicznej w jedną instytucję kultury pod nazwą Gminny Ośrodek Kultury w Dobrzenu Wielkim
- UCHWAŁA NR XXIV.181.2013 RADY GMINY DOMASZOWICE z dnia 24 czerwca 2013 r. w sprawie Akt o utworzeniu samorządowej instytucji kultury Gminnej Biblioteki Publicznej w Domaszowicach
- UCHWAŁA NR XXXII/329/2013 RADY MIEJSKIEJ W GOGOLINIE z dnia 17 czerwca 2013 r. w sprawie uchwalenia statutu Gminnej Biblioteki Publicznej w Gogolinie
- UCHWAŁA NR XXIX/238/13 RADY GMINY PAKOSŁAWICE z dnia 28 czerwca 2013 r. w sprawie przyjęcia Statutu Gminnej Biblioteki Publicznej w Pakosławicach

Treść uchwał dostępna jest w plikach PDF w archiwum Bibliotekarza Opolskiego w folderze „Biblioteczne prawo lokalne” <http://www.bibliotekarzopolski.pl/archiwum.html>

- REGION -

Oprac. Hanna Jamry

Dział Informacji, Bibliografii i Promocji WBP w Opolu

ABC gmin powiatu opolskiego
Historia i współczesność gminy Prószków
Cz. 2: Górki, Jaśkowice, Ligota Prószkowska, Nowa Kuźnia

Gmina zajmuje 121 km², liczy ponad 9 tys. mieszkańców i 15 miejscowości: Boguszyce, Chrzęszczyce, Chrzowice, Folwark, Górki, Jaśkowice, Ligota Prószkowska, Nowa Kuźnia, Prószków, Przysiecz, Winów, Zimnice Małe, Zimnice Wielkie, Złotniki i Żlinice. Znaczną część gminy zajmują Bory Niemodlińskie, które należą do najważniejszych ekologicznie terenów Opolszczyzny. Gmina Prószków położona jest na południe od Opola, w dolinie Odry. Pod względem klimatycznym należy do najbardziej przyjaznych miejsc w Polsce.

Górki

Nazwa wsi wyraża naturalne właściwości topograficzne terenu czyli niewielkie wzniesienie. W 2010 r. wprowadzono niemiecką nazwę Gorek. Po raz pierwszy Górki wspomniane zostały przy okazji interesu jaki zrobił w 1306 roku książę opolski Bolesław zamieniając 3 łany frankońskie w Opolu, na 8 łanów w Górkach. W 1534 roku we wsi zaledwie 7 ludzi gospodarowało na 8 łanach, 330 lat później w roku 1864, wieś liczyła już 331 mieszkańców, wśród nich byli: kowal, 3 krawców i szewc. Na miejscu była katolicka szkoła, do której uczęszczało 134 uczniów z Górek, Winowa i Folwarku. Pod koniec XIX w. w Górkach na 532 mieszkańców 520 osób posługiwało się językiem polskim. W okresie międzywojennym istniała tu polska publiczna szkoła mniejszościowa oraz polska biblioteka, którą kierował Józef Kloss z Winowa. We wsi zachowały się dwie zabytkowe kaplice i krzyż, datowane przede wszystkim na XVIII i XIX wiek. W 2007 r. wieś liczyła 680 mieszkańców.

Kapliczka-dzwonnica

Fot. Krzysztof Duniec

Zbudowana na przełomie wieku XVIII i XIX przy skrzyżowaniu dróg do Domecka. Kwadratowa, o trzech zwężających się kondygnacjach, wydzielonych zadaszonymi uskokami. W piwniczce kaplicy znajduje się rzeźba

Chrystusa Upadającego pod Krzyżem. Dzwon odlany w Nysie w 1658 roku. Obecnie kaplica jest po renowacji. Druga kapliczka mieści się przy końcu ulicy Szerokiej. Styl zdaje się wskazywać na drugą połowę XIX w. Pierwotnie stała w zabudowaniach fundatora, dziś właściciele się zmienili i zaginęła pamięć o intencji w jakiej została postawiona. Przy drodze polnej z Folwarku do Górek stoi krzyż. Ufundowany przez Niespora w latach 1885-87. Krzyż miał wskazywać wędrowcom drogę z Folwarku do Górek.

Jaśkowice

Nazwa wsi jest patronimiczna, pochodzi od popularnego imienia Jaśko. Niemiecka nazwa – Jaschkowitz. Jaśkowice to jedna z najładniejszych wsi w gminie - położona na uboczu ruchliwych szlaków, w bezpośrednim sąsiedztwie Borów Niemodlińskich. W pierwszych dziesięcioleciach XVIII w. była folwarkiem hrabiów Prószkowskich. W 1845 r. wieś posiadała 32 domy, smolarnię, kuźnię i kopalnię torfu. Przed II wojną światową wieś przemianowana została na Johansdorf (1936 r.) i była samodzielną gminą wiejską. W centrum wsi znajduje się kaplica wybudowana w 1907 r. i krzyż pokutny, pamiątka mrocznych wydarzeń z początków XX wieku. W 2007 r. wieś liczyła 260 mieszkańców.

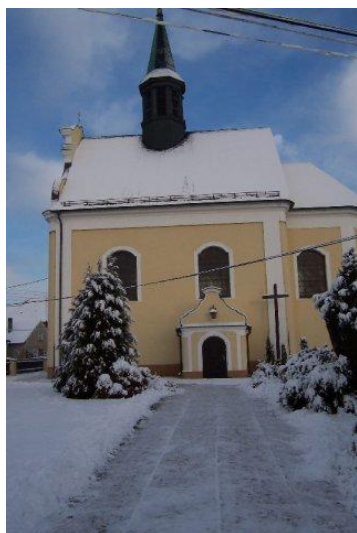

Fot. Krzysztof Duniec

Około 2 km na południowy-zachód od wsi położony jest rezerwat przyrody „Jaśkowice”. Utworzony został w 1969 r. w celu zachowania fragmentu lasu mieszanego z udziałem modrzewia sudeckiego oraz dębów, szczególnie ze względu na unikatowe skupiska blisko 200-letnich modrzewi - w tym dwa okazy pomnikowe. Uwagę zwracają również niewiele młodsze, bo 160-letnie sosny.

Ligota Prószkowska

Nazwa wsi pochodzi od słowa lgota – ulga; prawdopodobnie odnosiło się to do osady zakładanej najczęściej wśród lasów, na tzw. wolnym pniu, i zwolnionej na jakiś czas od powinności lennych. Nazwa niemiecka Ellguth Proskau. Najstarsza historyczna wiadomość o Ligocie Prószkowskiej pochodzi z 1305 r. i zamieszczona była w księdze uposażeń biskupstwa wrocławskiego jako „Elgotha”. Następna wiadomość pochodzi z rejestru dziesięciny nuncjusza Galharda, który wymienia w 1345 r. kościół parafialny. W 1644 r. wieś należała do posiadłości prószkowskich. W drugiej połowie XIX wieku we wsi były 83 domy, młyn, wiatraki, 2 karczmy oraz szkoła z 2 nauczycielami. W czasie spisu ludności w 1910 r. jako język macierzysty 50 osób podało niemiecki, 900 osób – polski. Do 1945 r. Ligota (przemianowana w 1936 r. na Frei Prosaku) – tworzyła samodzielną gminę wiejską. Do Ligoty Prószkowskiej należą dwa przysiółki: Smolnik – wymieniony w 1672 r. jako smolarnia oraz Dzików – znany od 1794r. jako leśniczówka, obok leśniczówki posiadał 4 zagrody leśne. W Ligocie Prószkowskiej znajduje się zabytkowy barokowy kościół pod wezwaniem św. Mikołaja zbudowany w pierwszej połowie XVIII wieku. Kościół murowany z cegły, otynkowany, posiadający krótkie jednoprzęsłowe prezbiterium zamknięte trójbocznie i dwuprzęsłową nawę. W kościele warte odnotowania są: gotycka, z około połowy XIV

wieku, drewniana, dwumetrowa rzeźba św. Mikołaja oraz późnorenesansowy kielich, ofiarowany w 1698 r. przez Pawła Ferdynanda Lustiusa.

Na głównej ulicy we wsi znajdują się jeszcze: szkoła podstawowa - pochodząca z przełomu XIX i XX wieku, pozostałości po starym młynie, stara piekarnia z 1890 roku. W 2004 r. mieszkańcy wsi założyli Zespół Śpiewaczy "Ligockie Wrzosey", który prowadzi Przemysław Ślusarczyk.

Nowa Kuźnia

Nazwa wsi pochodzi od huty żelaza zwanej kuźnią albo kuźnicą, których kilka znajdowało się w okolicy. Po raz pierwszy nazwa Nowa Kuźnia pojawiła się na mapie Homanna w 1736 r. jako Ort Neuhammer. W 1845 r. wieś liczyła 26 domów i młyn, a w 1864 r. 16 zagrodników, 9 chałupników wygonowych, kowala, młynarza, karczmarza, krawca, szewca i handlarza artykułami spożywczymi. W czasie spisu ludności w 1910 r. jako język macierzysty mieszkańcy podali: język niemiecki 3 osoby, język polski 243 osoby, a w czasie spisu w 1925 r.: język niemiecki 5 osób, język polski 31 osób oraz język polski i niemiecki 233 osoby. We współczesnej Nowej Kuźni nie przechowały się pamiątki po hutach. We wsi jest około dwustuletnia kapliczka św. Anny Samotrzejcej otoczona starymi lipami. W najbliższym sąsiedztwie znajduje się utworzony w 1957 r. rezerwat florystyczny „Staw Nowokuźnicki”, powołany w celu ochrony obfitego stanowiska kotewki orzecha wodnego oraz licznie tu występujących ptaków wodnych i błotnych.

Grzybienie białe w rezerwacie „Staw Nowokuźnicki”

Ogólna liczba gatunków roślin dotychczas stwierdzonych na terenie rezerwatu liczy 323. Ścisłą ochroną gatunkową objęte są cztery z nich: kotewka orzech wodny, grzybienie białe, grąziel żółty, salwinia pływająca, natomiast częściową trzy: porzeczką czarną, kruszyna pospolita, bobrek trójlistkowy. Na terenie rezerwatu rosną także gatunki zagrożone w skali kraju i województwa, jak np. zachyłnik błotny, narecznica grzebieniasta, jaskier wielki, siedmiopalecznik błotny. Przedmiotem ochrony w rezerwacie jest także ptactwo. Awifauna lęgowa liczy 44 gatunki. Wśród ciekawszych należy wymienić cyrankę, głowienkę, błotniaka stawowego, wodnika, łyskę, remiza i turkawkę.

Bibliografia:

1. Katalog zabytków sztuki w Polsce. T. 7: Województwo opolskie. Z. 11: Miasto Opole i powiat opolski. Warszawa: Instytut Sztuki PAN, 1968.
2. Powiat opolski: szkice monograficzne / [aut. Jan Baron i in.]; Instytut Śląski w Opolu. Opole: IS, 1969.
3. Przyroda województwa opolskiego / praca zbiorowa pod red. Arkadiusza Nowaka. Opole: Urząd Wojewódzki, 1997.
4. Słownik etymologiczny nazw geograficznych Śląska. T. 3: F-G / pod red. Stanisława Rosponda i Henryka Borka. Warszawa-Wrocław: Państw. Wydaw. Naukowe, 1986; T. 4: H-Ki / pod red. Henryka Borka. Warszawa-Wrocław: Państw. Wydaw. Naukowe, 1988; T. 6: kos-Lig / pod red. Stanisławy Sochackiej. Opole: Instytut Śląski, 1992; T. 9: Noc-Path / pod red. Stanisławy Sochackiej. Opole: Państwowy Instytut Naukowy Instytut Śląski, 1999.
5. Sztuki plastyczne na średniowiecznym Śląsku: studia i materiały. Z. 3. Wrocław-Poznań 1990.

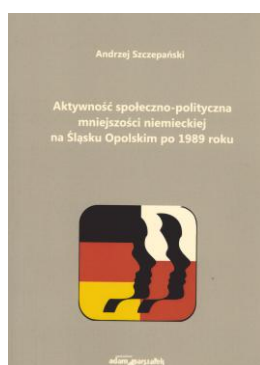
6. Wypisy do dziejów gmin podopolskich / red. Izabella Niewińska. Opole : Instytut Śląski, 1977.
7. Źródła do dziejów Prószkowa / red. nauk. Andrzej Hanich ; współpr. Hubert Dobrakowski. Opole : Wydaw. Inst. Śląski, 2012.
9. <http://www.proszkow.pl/154/224/solectwa.html>

Hanna Jamry
Dział Informacji, Bibliografii i Promocji
WBP w Opolu

NOWOŚCI O ŚLĄSKU OPOLSKIM

propozycje do księgozbioru podręcznego

Aktywność społeczno-polityczna mniejszości niemieckiej na Śląsku Opolskim po 1989 roku / Andrzej Szczepański. – Toruń : Wydaw. Adam Marszałek, 2013. – 242 s. – Bibliogr. s. 229-242

Mniejszość niemiecka jest najliczniejszą w Polsce grupą obywateli o innej narodowości. Największe jej skupisko, ponad 90% populacji, zamieszkuje obszar Górnego Śląska, z czego przytłaczająca większość – Śląsk Opolski. Właśnie tu najprężniej działają organizacje społeczne, polityczne i kulturalne. Jedynie na Opolszczyźnie nieustannie i na skalę niespotykaną nigdzie w kraju funkcjonują media mniejszości, np. *Schlesisches Wochenblatt*, emitowane na antenie radiowej *Schlesien Aktuell* i *Nasz Heimat* oraz program nadawany przez TVP Info Opole *Schlesien Journal*. Mniejszość niemiecka posiada swoich przedstawicieli zarówno na szczeblu samorządu terytorialnego jak i ogólnopolskiej arenie parlamentarnej.

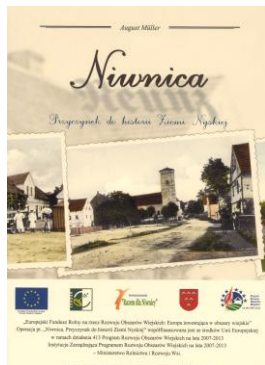
Księga historii Ziemi Turawskiej / Jerzy Farys. – Cz. 1: Dzieje gminy. – Opole : Urząd Gminy Turawa, 2013. – 926 s.

Księga historii Ziemi Turawskiej / Jerzy Farys. – Cz. 2: Duchowni i obiekty sakralne. – Opole : Urząd Gminy Turawa, 2013. – 622 s. – Bibliogr. s. 605-619

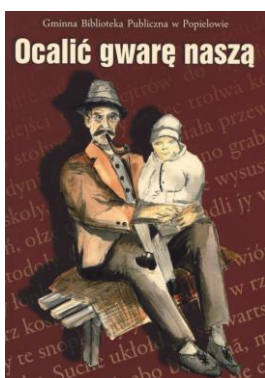
Dwa tomy, ponad 1500 stron, kilkaset zdjęć, wiele kopii dokumentów, nazwisk i ciekawych historii zawartych jest w pierwszej, historycznej monografii gminy Turawa. Jerzy Farys, historyk, w dwóch księgach przedstawił dzieje wszystkich 11 wsi tworzących gminę, a także budowę Jeziora Turawskiego, pomniki przyrody, historię kościołów, kapliczek i krzyży.

Niwnica : przyczynek do historii Ziemi Nyskiej, na podstawie źródeł archiwalnych opracowanych przez Augusta Müllera / tł. Beata Giblak, Wojciech Kunicki. – Niwnica : Stowarzyszenie „Razem dla Niwnicy”, 2013. – 265 s.

Stowarzyszenie „Razem dla Niwnicy” to grupa 20 ludzi w różnym wieku i o różnych zainteresowaniach, połączonych wspólną wizją i misją na rzecz wsi Niwnicy. Jednym z działań zrealizowanych przez stowarzyszenie była publikacja monografii najstarszej wsi ziemi nyskiej – Niwnicy, opracowana i wydana w 1922 r. przez rodowitego mieszkańca Niwnicy, nauczyciela religii, Augusta Müllera.

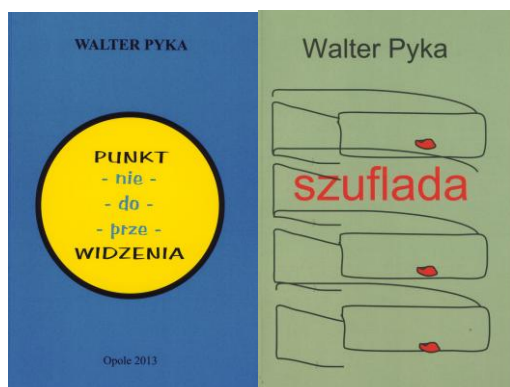
Ocalić gwarę naszą / wyboru dokonała i opracowała Monika Macioszek. – Popielów : Gminna Biblioteka Publiczna, 2013. – 84 s.

Gminna Biblioteka w Popielowie od 2006 roku prowadzi konkursu literacki „Ocalić gwarę naszą” w szkołach podstawowych w Starych Siołkowicach i w Popielowie. Dzięki tej cennej inicjatywie biblioteka stara się kultywować wśród młodych ludzi rodzimą gwarę i rozwijać zainteresowanie życiem kulturalnym i społecznym regionu. Efektem konkursu jest niniejsza antologia, zawierająca różne formy tekstów: opowiadania, wywiady, wiersze. Uczniowie uwzględnili w swoich pracach wiele wyrazów dziś już zapomnianych, umożliwi to opracowanie w przyszłości słownika gwarowego ziemi popielowskiej.

Punkt – nie – do – prze – widzenia / Walter Pyka. – Opole : Woj. Biblioteka Publiczna, 2013. – 159 s.

Szuflada / Walter Pyka. – Opole : Woj. Biblioteka Publiczna, 2013. – 89 s.

Popielów pod Opolem to miejsce zamieszkania i pracy poety Waltera Pyki. Prowadzi tu aptekę „Pod Wagą”. Połączenie tych dwóch profesji ma niebagatelny wpływ na jego twórczość. Będąc zawodowo bardzo blisko cierpienia, wie jak terapeutyczna jest siła dobrego słowa. Pisze więc o życiu, rodzinie, znajomych, o swoich tęsknotach. Darzy ciepłym uczuciem świat i ludzi. Credo poety brzmi „W razie bólu – jeden wiersz”.

W 2013 roku Walter Pyka obchodzi 70. urodziny. Autor przygotował dwa tomy wierszy, które wydała opolska księżnica.

W bibliotecznym obiektywie. Spotkania – wernisaże – jubileusze (zdjęcia ze zbiorów WBP w Opolu)

Zdjęcia z wernisażu malarstwa Ilony Cieślak (1.08.2013 r.)

1 sierpnia w Galerii WuBePe przy ul. Piastowskiej 20 odbył się wernisaż malarstwa, pochodzącej z Częstochowy, Ilony Cieślak.

Zdjęcia z benefisu Waltera Pyki (19.09.2013 r.)

19 września 2013 r. w czytelni WBP przy ul. Piastowskiej 18 odbyło się spotkanie autorskie połączone z jubileuszem pochodzącego z Popielowa poety i aptekarza, Waltera Pyki.

Zdjęcia ze spotkania z Joanną Siedlecką (25.09.2013 r.)

25 września 2013 r. w czytelni WBP przy ul. Piastowskiej 18 odbyło się spotkanie z Joanną Siedlecką zatytułowane "Mężczyźni Wisławy Szymborskiej".

Zdjęcia z pobytu w Opolu bibliotekarzy z Bańskiej Bystrzycy na Słowacji (23-26.09.2013 r.)

W dniach 23 - 26 września w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej gościli bibliotekarze z zaprzyjaźnionej biblioteki w Bańskiej Bystrzycy. Podczas wizyty w Opolu słowaccy goście zapoznali się m.in. z funkcjonowaniem Opolskiej Biblioteki Cyfrowej.

Więcej fotorelacji z imprez w WBP w Opolu można obejrzeć na stronie WBP w Opolu w zakładce „Galerie” <http://wbp.opole.pl/>